

І зноў навалыніцы і моцны вецер

У бліжэйшыя суткі на Беларусь будзе наступаць вельмі цёплае паветра з поўдня Еўропы, паведаміла галоўны сіноптык Рэспубліканскага гідрометэацэнтру Вольга Фядотава. Аднак атмасферны фронт выклікае ўначы гадзіны на паўночным захадзе краіны, а днём на большай частцы тэрыторыі кароткачасовы дажджы і навалыніцы. Месцамі не выключана шквалістае ўзмацненне ветру да 15—20 метраў у секунду.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Твае правы ВОСЕМ ГАДЗІН. 3 ВЫКЛЮЧЭННЯМІ

Восем гадзін на сон, восем — на хатнія справы і адпачынак, а яшчэ восем — на работу. Такая «раскладка» стала звыклай ужо даўно. І разам з тым не сакрэт: менавіта на гэты час раз-пораз узнікаюць даволі няпростыя пытанні. Хто вызначае працягласць працоўнага дня ў арганізацыі, у якіх выпадках яна можа павялічвацца ці наадварот змяншацца, ці абавязковы перапынкі на адпачынак у арганізацыі, у якіх існуюць варыянты «замены» калегі, што пайшоў у водпуск?

У гэтым і іншым пытанні мы паспрабуем разабрацца з дапамогай начальніка ўпраўлення прававога забеспячэння дэпартаменту дзяржаўнай інспекцыі працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Алены Васільеўны КАМІСАРАВАЙ.

ВАСІЎЛЫ ЭКСПРЭС

У сталічным парку імя Горкага.

Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў забяспечыць у поўным аб'ёме крэдытаванне рэальнага сектара эканомікі і насельніцтва

Асноўныя прагнозы паказчыкі развіцця банкаўскай сістэмы Беларусі за першы квартал гэтага года вышэйшыя. Аб гэтым праінфармаваў 15 мая Прэзідэнт Беларусі ў час плавнай спраздаваць старшыня праўлення Нацыянальнага банка Пётр Пракаповіч.

Кіраўнік дзяржавай запатрабаваў забяспечыць выкананне ўсіх паказчыкаў асноўных напрамкаў грашова-кредытнай палітыкі рэспублікі па выніках паўгоддзя і за 2007 год у цэлым.

Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на неабходнасць крэдытавання ў поўным аб'ёме рэальнага сектара эканомікі насельніцтва, каб дасягнуць намечаных планаў у сацыяльна-эканамічным развіцці Беларусі.

У сувязі з гэтым Нацбанк у бліжэйшы час яшчэ раз разгледзіць пытанні, што датычацца павелічэння аб'ёму крэдытавання рэальнага сектара эканомікі, нарочывання рэсурснай базы банкаў.

Адзначана, што ў першым квартале 2007 года прырост крэдыту ў эканоміцы ў рэальных цэнах склаў 41,9 працэнта ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года. Кіраўнік дзяржавай запатрабаваў захаваць дасягнуты тэмпы на выніках паўгоддзя і года.

Пётр Пракаповіч прадставіў Прэзідэнту інфармацыю аб ходзе выканання даручэння па жыллёваму будаўніцтву ў Беларусі — кіраўнік Нацбанка курыруе гэту сферу эканомікі. У гэтым годзе ў рэспубліцы стаіць задача ўвесці ў строй жылля на 500 тыс. кв. м больш, чым у 2006 годзе, а таксама значна павялічыць колькасць кватэр, прызначаных для «чаргавікоў».

Аляксандр Лукашэнка даручыў сканцэнтравана намаганні

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Беларусы ахвотна карыстаюцца крэдытамі

Штогод усё больша колькасць нашых грамадзян звяртаецца ў банк, каб «перахапіць» грошай на канкрэтныя мэты: напрыклад, набыць той жа халадзільнік, ці зазавою плітку... Калі раней падобныя пакупкі рабіліся пры актыўнай дапамозе суседзяў, калегі і сяброў, якія «сталілі» неабходную суму, то зараз больш даступным становіцца ўсё ж такі крэдытаванне ў банках. І яшчэ адзін момант: на думку многіх экспертаў, чалавек тым ахвотней ідзе ў банк па крэдыт, чым зможай ён жыць. А, як вядома, дабрабыт нашых людзей паліпшаецца. Аб чым можна меркаваць хоць бы па імклівым росту дэпазітаў насельніцтва. Паводле апошніх даных Нацыянальнага банка, якія карэспандэнту «Звязды» прадставіў прэс-сакратар галоўнага банка Міхаіл Журавовіч, за студзень — красавік рублёвыя і дэпазіты ў замежнай валюце беларусаў у пераараліку на нацыянальную валюту павялічыліся на 844,5 мільярда рублёў, або на 10,8 працэнта, і дасягнулі амаль 8,7 трыльёна рублёў. Рублёвыя дэпазіты за гэты час узрастаў на 380 мільярда рублёў (на 7,1 працэнта), а ў СКВ — на 213,6 мільёна (на 18,4 працэнта). На пачатак мая ў цэлым дэпазіты людзей у нацыянальнай валюце складалі больш за 5,7 трыльёна рублёў, а ў замежнай — амаль 1,4 мільярда долараў ЗША.

У сваю чаргу ў банкаў, рэсурсы якіх папаўняюцца і грамадзяне ўкладваю, з'яўляецца больш магчымасцяў, каб задаволіць попыт насельніцтва на банкаўскія паслугі. Напрыклад, банкі сёння цалкам задавальняюць растуць «апетыты» грамадзян, якія будуюць. Так, на жыллёвае будаўніцтва толькі ў першым квартале гэтага года банкамі выдана насельніцтву 526,5 мільярда рублёў, або 24 працэнта ад гадавога аб'ёму, што прагназуецца. Лёгготныя крэдыты склалі амаль 383 мільярды рублёў: яны выраслі ў 1,4 раза ў параўнанні з першым кварталам мінулага года, калі было выдана лёгготных крэдытаў на 268 мільярдаў рублёў. А запачынаецца грамадзян па крэдытах на спажывецкія мэты ўзрастаў у 1,8 раза і дасягнула 2,5 трыльёна рублёў. Уся крэдытная запачынаецца фізічных асобаў за студзень — сакавік гэтага года ўзрастаў на 7,2 працэнта, ці на 395,7 мільярда рублёў, і на 1 красавіка складала амаль 5,9 трыльёна рублёў.

Irap ШЧУЧЭНКА.

КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ» по поручению комиссии по работе с имуществом, обращенным в доход государства, при Борисовском райисполкоме...

Прямая лінія

СЯМ'Я, ДЗЕЦІ, ДАПАМОГА

Што можа даць кожнаму з нас новая праграма дэмаграфічнай бяспекі, які прызначана і выплачваецца дапамогай да догляду дзяцей, хто і на якіх умовах можа атрымаваць бясплатнае харчаванне на дзень ва ўзросце да 2 гадоў, каму прызначаецца адрасная сацыяльная дапамога, ільготы і гарантыі сем'ям з дзецьмі, дапамога сем'ям у вырашанні жыллёвых праблем, нарэшце, працаўладкаванне бацькоў — аб усім гэтым і іншым мы прапануем вам пагутарыць падчас «прамой лініі» з удзелам намесніка начальніка галоўнага ўпраўлення палітыкі занятасці і народнаасельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Таццяна Васільеўна ШЦМЕТABELL.

УВАГА! Згодна з папярэдняй дамоўленасцю, наша «прамая лінія» пройдзе 17 мая з 12 да 13 гадзін па тэлефоне: (8-017) 292-38-21 / 292-38-92. Мінскі нумар для папярэднях пытанняў — 287-17-57.

Архітэктурі і будаўніцтва. А што наконт сельскай мясцовасці? Калі ў горадзе чалавек мае шанцы знайсці патрэбнае калі не ў адным гандлёвым краме, дык у другой, то ў вёсцы такога выбару часцяком зусім няма. У многіх населеных пунктах забяспечэнне вядзецца па папярэдняй заяўцы пакупніку.

Гарачая тэма «На цэмент зараз павялічаны попыт»

Даручэнне кіраўніка дзяржавай разабрацца з рэалізацыяй на ўнутраным рынку прадукцыі цэментных заводаў, дадзенае ім 14 мая, і скарга фактычна па той жа тэме нашага даўняга падпісчыка і сіндэка пачыняе Пятра Андрэевіча НАВУМЕНКАВА (што прыжывае па вуліцы Каліноўскага), якая прагучала па рэдакцыйным тэлефоне «Гарачай лініі» 15 мая, асабіста і сільны лічыць не больш чым супадзеннем. Значачы гэта таму, што ў афіцыйных структурах, куды давялося звяртацца ў пошуках адказу на запыт чытача, рэакцыя была крыху раздражнянай, маўляў, ніякіх асаблівых праблем няма, цэмент у гандаль пакупае. Між тым тыя, у каго заплававаны нейкія будаўнічыя ці рамонтныя работы і хто ўжо сутыкнуўся з неабходнасцю закупкі патрэбных матэрыялаў, ведаюць: апошнім часам набыць той жа цэмент не так проста.

За прыкладамі далёка хадзіць не трэба: аўтар гэтых радкоў літаральна ў панядзелак патэлефанаваў сябру ў Заслаўе з просьбай набыць два мяхі цэменту па 50 кілаграмаў кожны і «закінуць» іх да маці ў Чэрвеньскі раён. На месцы набыць патрэбнае не атрымалася (калі не лічыць аднаго мяха, купленага яшчэ зімой). Паводле ўласнага гандлю, цэмент літаральна «размятаецца». Калі раней людзі бралі па 100—150 кілаграмаў, дык цяпер адзін пакупнік можа адрэзаць забраць дзве-тры тоны — усё, што завезлі. Не дапамагае нават папярэдні запіс, людзі ў чарзе сарвацца. Яно і зразумела: пасля прыняцця наўдана дакументаў многія кінуліся расчачынаць ці працягваць будаўніцтва на зямельных участках, каб іх не забралі. Попыт, такім чынам, імкліва павялічыўся. Ён — гарадскі жыхар, цэнтр цэменту яму не патрэбны, для хатніх работ раз-пораз патрабуецца ўсяго 2—3 кілаграмы.

У аддзеле гандлю нехарчовых тавараў Галоўнага ўпраўлення спажывецкага рынку Мінгарвыканкама нас запэўнілі, што цэмент у гандлі бывае, хоць яго наўнянасць залежыць ад адрэзак вытворцаў.

Трэба ведаць, якая марка фасуюка (а яна можа быць ад 2—3 да 5—10 кілаграмаў і больш) патрэбна вашаму заяўніку, — патлумачылі нам. — Напрыклад, цэмент памяннай фасуюкі сёння ёсць на базе «Гасгандлю» на

архітэктурі і будаўніцтва. А што наконт сельскай мясцовасці? Калі ў горадзе чалавек мае шанцы знайсці патрэбнае калі не ў адным гандлёвым краме, дык у другой, то ў вёсцы такога выбару часцяком зусім няма. У многіх населеных пунктах забяспечэнне вядзецца па папярэдняй заяўцы пакупніку.

— Так, такая форма абслугоўвання ў дачыненні ў тым ліку і да цэменту дзейнічае і зараз, — патлумачылі нам у аддзеле нехарчовых тавараў ўпраўлення гандлю Белкаапсаюза. — Выкананне заявак вядзецца па «жывой» чарзе пасля пастануплення яго ў раённыя спажывецкія таварыствы, звычайна аднаму пакупніку адпускаецца да адной тоны. Але...

У Белкаапсаюзе прызнаюць, што попыт на цэмент за апошні час павялічыўся прыкладна ў два разы. Між тым у лістапада мінулага года на ўвесь гэты год былі выдзелены рэсурсы ў 74 тысячы тон (а ўсяго — 200 тысяч тон), чаго зараз яна недастаткова.

З гэтым пытаннем мы звярнуліся ў Міністэрства архітэктурі і будаўніцтва, Савет Міністраў, нашы прадставікі рэгулярна бываюць на прадпрыемствах, спрабуючы павялічыць пастаўкі цэменту. Але пакуль яго не хапае...

Каментарый прадставініка Міністэрства архітэктурі і будаўніцтва — У краіне вытворчасцю цэменту займаюцца тры заводы, якія знаходзяцца ў падпарадкаванні нашага міністэрства: «Краснасельскбудматэрыялы», «Крыўацэментнашчыфер» і «Беларускі цэментны завод у Касцюковічах. Іх агульная гадавая магутнасць складае 3 млн 700 тыс. тон цэменту. Варта ўважыць, што яшчэ некалькі гадоў таму патрэбнасці ўнутранага рынку краіны складалі 5 млн тон цэменту. Звязана гэта з павелічэннем аб'ёму будаўніцтва, вытворчасці тых ці іншых будаўнічых матэрыялаў. Напрыклад, толькі ў Мінску знаходзіцца шэраг прадпрыемстваў па вытворчасці жалезабетонных вырабаў. Таму практычна ўся прадукцыя цэментных заводаў ідзе на ўнутраны рынак, прынамсі, сёння аб'ём экспарту ў іх меншы, чым быў раней. Раней пэўная частка цэменту, які правіла, спецыяльна вывозіўся ў краіны імпартавалася. Сёння аб'ём вывазу павялічыўся ў значнай ступені ў асаблівых выпадках. Пераважна яна была ўкраінскай вытворчасці. Усё, што заплававана на гэты год рэалізаваць праз сістэмы Міністэрства гандлю і Белкаапсаюза (а гэта ў суме 200 тысяч тон), будзе цэментнымі заводамі адрэзана. Прызначана гэта прадукцыя для прадпрыемстваў, так і для насельніцтва. Так, павялічыўся попыт апагнае крыху паўплывае на сітуацыю з будматэрыяламі: напружаны летняя сезона вядуцца актыўныя закупкі цэменту. Якім чынам задаволіць гэтыя ўзросшыя патрэбы ў тым ліку і грамадзян, зараз каму няма вырашаецца.

Р.С. Калі матэрыялы яго быў падрыхтаваны да друку, зноў патэлефанаваў Пётр Андрэевіч Навуменкаў. За мінулыя некалькі гадоў, дзякуючы нашай падказцы, чытач паспеў з'ездзіць на Платонава, дзе і набыў патрэбнае — два 2-кілаграмовыя пакеты цэменту «Портланд-500-20 Д» на 1290 рублёў. Азінае, што крышачку засмуціла Пятра Андрэевіча, гэта быў цэмент вытворчасці Расіі, расфасаваны ў Віцебску. Сяргей РАСОЛЬКА.

Сустрэча з партнёрамі — далейшы крок для развіцця

Мінская вобласць унёсць час пашырае і замацоўвае межы знешнеэканамічнага супрацоўніцтва. Так, учора адбылася сустрэча кіраўніцтва Мінскага аблвыканкама з дэлегацыяй Данецкай вобласці. З гэтым буйным прамысловым украінскім рэгіянам Міншчына пачала працаваць на ўзаемвыгадных умовах яшчэ ў 1999 годзе, калі было падпісана пагадненне аб супрацоўніцтве.

Фота Марыя Жыліноўскай

Стала вядома, што за восем гадоў з пачатку ўсталявання сур'ёзных адносін усім бакам ёсць што ўзгадаць. На гэты момант, паводле слоў старшыні Данецкай абласной дзяржаўнай адміністрацыі Уладзіміра Лагвіненкі, адносіны склаліся вельмі добрыя. — Мы задаволены тым, як развіваецца наша ўзаемадзейнасць. Увогуле, Беларусь для Украіны знаходзіцца на трэцім па значнасці месцы пасля Расіі і Казахстана, па эканамічных паказчыках супрацоўніцтва, — паведамаў Уладзімір Лагвіненка. — Мы перакананы, што сённяшні візіт дазволіць яшчэ пашырыць нашы адносіны з Мінскай вобласцю, і яны і ў далейшым застаюцца надзейнымі, трывалымі і ўзаемвыгаднымі.

Старшыня Мінскага аблвыканкама Мікалай Дамашкевіч у сваю чаргу адзначыў, што па выніках сустрэчы ўжо вызначаны першыя накірункі для далейшага эканамічнага і культурнага супрацоўніцтва. — Праграма будучых адносін паміж рэгіёнамі складаецца з вельмі цікавага. У Данецку ўзводзіцца вялікі стадыён, і мы мяркуюем, што прадукцыя завода па вытворчасці металканструкцый, які знаходзіцца ў Маладзечне, будзе выкарыстоўвацца пры стварэнні гэтага спартыўнага збудавання. Таксама будзем узаемадзейнічаць у сферах дарожнага будаўніцтва, камунікальнага гаспадаркі, вытворчасці харчовых тавараў, — падкрэсліў Мікалай Дамашкевіч.

Асноўнымі відамі прадукцыі, якія будуць пастаўлены ў Данецкую вобласць арганізацыямі Міншчыны, з'яўляюцца прадукты нафтапрадукцыі, запасныя часткі і абсталяванне для аўтамабіляў, будаўнічыя матэрыялы. Знешнегандлёвы абарот цэнтральнага рэгіёна з Данецкай вобласцю за тры месяцы гэтага года склаў 7585 тысяч долараў, што на 17 працэнтаў вышэй, чым летась.

Дзмітрый АЛЬФЕР.

«Спатканне» з дызельфталатам

Буйная партыя віна з дэнатуруючай дабаўкай канфіскавана праважоўнікамі ў Слуцкім раёне. Паводле даных аддзела інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Мін-аблвыканкама, супрацоўнікі падраздзяленняў па барацьбе з эканамічнай злачыннасцю УУС і Слуцкага РАУС канфіскавалі ў райспажывтаварыства яка 4992 літраў віна «Спатканне» вытворчасці ААТ «Маладзечна-літва». Як высветлілася, гэты напой утрымліваў дэнатуруючую дабаўку дызельфталат. Віно, кошт якога ацэньваецца ў суму 14,8 мільёна рублёў, перададзена на бабруйскае прадпрыемства «Гідролізны завод» для прамысловай перапрацоўкі.

Irap ГРЫШЫН.

Table with exchange rates for various currencies and goods.

Table with exchange rates for various currencies and goods.

Публікацыя на часопіс «Гэтыя дні» ў выданні «Гэтыя дні» на 207 і 208 і 209 нумары. Тэлефон: 286-8401.

ВОСЕМ ГАДЗІН...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Іншы чалавек ці сумашчэнец?
Неабходнасць «замены» іншага супрацоўніка, які, да прыкладу, захварэў ці пайшоў у водпуск, узнікае не так ужо і рэдка. Як можна выйсці з падобнага становішча?

— У дадзеным выпадку магчымая два шляхі, — працягвае Алена Камісарова. — Аднаму з калегаў работніка, які часова адсутнічае, найменш можна вызначыць сумашчэнец прафесій, дапамагчы на пэрыяд зоны абслугоўвання ці павялічэнне аб'ёму работы. А шлях другі — заключыць часовы працоўны дагавор з іншым чалавекам. Аднак апошняе ўсё ж лепш рабіць у сітуацыі, калі «асноўны» работнік захварэў на працяглы час. Калі ж трэба знайсці «замену» толькі на час аднаўчэння, то іці на прыём «чалавека з боку» не зусім метадагодна — вынікам стане дадатковы расход фонду аплаты працы.

Лепш за ўсё — дамовіцца

Адлік працоўнага часу пачынаецца не з моманту з'яўлення, напрыклад, на праходнай, а з моманту прыходу супрацоўніка не паспадзна на сваё працоўнае месца — у цэх, аддзел ці іншае структурнае падраздзяленне. У адваротным выпадку выпадае весці гаворку аб спазненні, якое можа пацягнуць пазнейшы наступствы. Так, спазненне на 15 ці нават на 5 хвілін лічыцца парушэннем правілаў унутранага працоўнага распарадку. За гэта работнік прагражае меры дысцыплінарнай адказнасці (заўвага або вымова) і ў тым ліку — з пэўным ці частковым пазбавленнем прэміі. Прычым калі падобныя парушэн-

ні будучы сістэматычнымі, вынікам можа стаць і звальненне. Між тым, вядома: Працоўны кодэкс, а таксама большасць індывідуальных кантрактаў, прадугледжваюць варыянт звальнення за адсутнасць на працоўным месцы больш чым 3 гадзіны без уважливай прычыны. Ці абавязковым з'яўляецца такое пакаранне?

— Частка 1 артыкула 42 Працоўнага кодэкса не ўтрымлівае нормы, якая абавязвае наймальніка звольніць работніка за адсутнасць на сваім месцы больш чым 3 гадзіны, — адказвае Алена Камісарова. — Адпаведна, тут разшэрае прымае сам наймальнік. Ён можа абмежавацца толькі мерамі дысцыплінарнага спланнавання або пэўным ці частковым пазбавленнем прэміі.

Дарчы, раіць Алена Камісарова, работніку, у якога ўзнік нейкі неардынарны выпадак (скажам, пагоршылася самаадчуванне ці часта прыяцкае кран у ваннай), вярта самастойна падумаць аб тым, які знайсці пацярджанне ўважлівасці прычыны сваёй адсутнасці на працоўным месцы. І, да прыкладу, узяць даведку з прыёмнага пакоя бальніцы або даведку з ЖЭСА аб тым, што дыспетчарам будла прынята адпаведная заяўка на рамонт.

Калі ж чалавеку спатрэбіўся пэўны час на тое, каб заняцца «хатнімі справамі», то аптымальнае выйсце — проста дамовіцца з наймальнікам. Аднак калі дагнучу дамоўленасці не ўдаецца, то лепш напісаць заяву з просьбай прадаставіць некалькі «свабодных» гадзін ці дзён без захавання зарплаты.

Сёмы будзе выхадным

Таксама няпроста тэма — работа на зменах. Увогуле графік

змен складаецца наймальнікам, прычым азнаёміцца з ім работнік павінен не пазней чым за месяц да ўнясення ях-небудзь змяненню. — Аднак варта памятаць, што, паводле артыкула 36 Працоўнага кодэкса, чалавек павінен мець хоць бы 1 выхадны праз 6 дзён работы запар, — заўважае Алена Камісарова. — Інакш кажучы, графік, калі работнік працуе 8—9 дзён запар, а потым атрымлівае 2—3 выхадныя, з'яўляецца парушэннем заканадаўства аб працы. І за падобнае парушэнне кіраўнік арганізацыі ці службавая асоба, адказная за выдзненне графіка, павінна прыцягвацца да адміністрацыйнай адказнасці з накладам штрафу.

Паводле агульных нормаў, перапынак паміж зменамі не павінен быць меншым за двухразовую працягласць працоўнага часу. Зразумела, выканаць такое патрабаванне, асабліва ва умовах ненармаванага працоўнага часу, бывае цяжка. Адпаведна, тут магчымая і выключэнні. Аднак у любым выпадку шотыднёвы адпачынак работніка павінен быць не меншым за 42 гадзіны.

І шчы, як адзначае Алена Камісарова, у рэжыме працоўнага дня патрэбна прадугледзіць перапынак для адпачынку і харчавання. Пажадана, каб такія перапынак складалі гадзіну. Аднак у любым выпадку перапынак не можа быць меншым за 20 хвілін. — У сітуацыі, калі па умовах вытворчасці прадаставіць перапынак немагчыма, наймальнік мусіць арганізаваць харчаванне непасрэдна на працоўным месцы, — распавядае Алена Камісарова. — Прычым у такіх варунках сам перапынак уваходзіць у працягласць працоўнага часу і, адпаведна, аплачваецца.

Сяргей ГРЫБ.

Звязда -90: адваротны арыск

Заставацца са сваім «Я»

Праз 85 дзён старэйшай беларускай газеце споўніцца 90 гадоў. Да юбілею «Звязды» не маглі застацца аб'якавымі яе чытачы са стахам — Міхаіл МАХНАЧ, палкоўнік, намеснік начальніка Мінскага супораўскага ваеннага вучылішча па ідэалагічнай працы, і Мікалай ШЭНДЗЕРАУ, начальнік вучэбнага аддзела МСВВ. Дарчы, у гэці да беларускіх супораўцаў «Звязда» наведвалася неаднойчы, бо падстаў для напісання матэрыялаў у іх заўжды хапае.

— Да «Звязды» мяне прывучыла мая куратар, калі я яшчэ вучыўся ў Педагагічным інстытуце імя Максіма Горькага (зараз ён носіць імя Максіма Танка), — дзеліцца успамінамі Мікалай Уладзіміравіч. — Не развітаўся з газетай я і ў час працы настаўнікам у мінскай СШ № 86. «Звязда» дапамагала мне рыхтаваць папітінфармацыю на ўрок. З газетай я нават кміну спрачуаць: неж тэлефаанаваў у рэдакцыю, бо палічыў адзін з выказаў у матэрыяле занадта русіфікаваным, але мне патлумачылі, чаму ён быў ужыты. Тая «Звязда» і сучасная, зразумела, адрознюецца, бо ў той час былі іншыя праблемы... Хачу пажадаць газеце на юбілей заўжды заставацца са сваім «Я». І няхай ваш чытач будзе вам удзячнім.

Сярод іншых газет «Звязда» вылучаецца сваім адметным характарам, які чалавек у грамадстве. Мова родная, зразумелая, — адзначае палкоўнік Махнач. — Падзеі асвятляюцца аператыўна і цікава. Засталася тая асабліва старая заўсёка. Зычу «Звяздзе» заставацца такой, якой яе ведаюць і паважваюць. У вас ёсць пастаянны чатач, які верыць вам. А такі дарэчы набывае не кожнае выданне. Заўважу, што Мікалай Шэндзэраў заўжды размаўляе на беларускай мове, а палкоўнік Махнач пры наведванні нашага карэспандэнта МСВВ кажа: «Дзякуй, што «Звязда» размаўляе са сваімі чытачамі на роднай мове».

Ірына ПРЫМАК.

СТРАЛЯЎ... ЛЯСНІК

Каміянцыя аператыўнікі ў аднаго з леснікоў Нацыянальнага парку «Белавежская пушча» знайшлі шкуру самак выкароднага аленя і дзкія, якія былі застрэлены каля вёскі Ляснік. Але ў міліцыі ёсць падазрэнне, што разам з лесніком у звяроў страляла і яго жонка. Падчас вобыску канфіскаваны дзве стрэльбы (адна не зарэгістраваная) і некалькі дзсяткаў патронаў. Правакёрэа пацягнула на 14,5 млн рублёў.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Пытальнік

Пытанне наконт чэкаў прапрацоўваецца міністэрствамі сумесна з Адміністрацыяй Прэзідэнта

Мы з мужам атрымалі чэкі «Жыллё». Паколькі, згодна з Указам Прэзідэнта, іх можна дарыць блізкім сваякам, мы перафармілі чэкі на дачку, каб яна ў далейшым магла перафарміць іх на сваёго сына з магчымым выкарыстаннем чэкаў на будаўніцтва жылля. Сам я ўнука стаіць у чарзе на паліцэйнае жылльвыя ўмоў у адміністрацыі Кастрычніцкага раёна Гродна з 2000 года. Паколькі чара рухаецца вельмі марудна, ён вырашыў будаваць кватэру за свой кошт у жыллёва-будаўнічым кааператыве. Першы ўзнос унёс год таму, другі прыпішу на люты 2007 года. Крэдыт унуку пакуль яшчэ не браў. Паколькі дачка перафарміла чэкі «Жыллё» на сына, ён зьярнуўся з імі ў чкавы аддзел. Там адказалі, што не могуць іх прыняць, паколькі трэба, каб чэкі былі перафармілены непасрэдна з бабুলі на унука. Праблем ёсць перафарміць разабрацца ў сітуацыі.

Валыяніна Ільінічна АДЗЬРЬЯХА, в. Нова-Белічы Слуцкага раёна. На гэты запыт Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі паведамляю наступнае. «У адпаведнасці з Дэкрэтам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 13 ад 28 жніўня 2006 года «Аб унясенні змянення ў Дэкрэт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 7 чэрвеня 2005 года № 6» і Пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 15 лістапада 2006 года № 1529 «Аб індывідуальнага ці калектыўнага жыллёвага будаўніцтва, рэканструкцыі аднакватэрных, блкараваных жылых дамоў, доваляга ўдзелу ў жыллёвым будаўніцтве, набываць жылля шляхам куплі, а таксама для гаспадарэння запэчычанасці па крэдытах банкаў і пазыках юрыдычных асобаў, узятых і выкарыстаных на ўказаныя мэты, налічаных ім ва ўстаноўленым парадку, а таксама атрыманых у выніку дарэння ад мужа (жонкі), бацькоў, дзядзю, родных братоў і сяспёр, дзедка, бабুলі, унукаў (налічаных дарыцелю ва ўстаноўленым парадку) па спадчыне або па рашэнню суда.

У той жа час паведамляем, што зараз вышэйазначанае пытанне сумесна прапрацоўваецца з Міністэрствам юстыцыі Рэспублікі Беларусь і Адміністрацыяй Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Аб прынятым рашэнні нам будзе паведамлена дадаткова».

Чарнобыль — агульная бяда

Гуманітарная дапамога — учарашні дзень, а сённяшні — рэабілітацыя забруджаных тэрыторый

У Магілёве праішоў Нацыянальны семінар «Вопыт і перспектывы міжнароднага постчарнобыльскага супрацоўніцтва». Яго ўдзельнікі з пацярпелых ад чарнобыльскай катастрофы раёнаў разам з замежнымі партнёрамі вывучалі ўрокі міжнароднай праграмы CORE — «Супрацоўніцтва для рэабілітацыі».

Больш за 21 год Беларусь пераадоўвае наступствы буйнейшай тэхнагеннай катастрофы. Урон, які нанесла чарнобыльская аварыя краіне, сёння ацэньваецца ў 235 мільярдў долараў, што роўна 32 бюджэтам БССР данарнобыльскага 1985 года. На ліквідацыю наступстваў Беларусь выдаткавала больш за 15 мільярдў долараў, аднак і ў далейшым давадзецца вырашаць шмат важных задач.

Чарнобыль не адыходзіць у мінулае: больш за 1,3 мільёна беларусаў жывуць на забруджаных тэрыторыях і для іх трэба ствараць прымальныя ўмовы жыцця-дзейнасці. Такім чынам, пачаўся новы этап постчарнобыльскага міжнароднага супрацоўніцтва: ад гуманітарнай дапамогі перайшла да сацыяльна-эканамічнай рэабілітацыі пацярпелых раёнаў, стварэння ўмоў для іх адраджэння і ўстойлівага развіцця.

— Беларусь з атрымальніка гуманітарнай дапамогі ператварылася ў паўнаправага члена постчарнобыльскага міжнароднага супрацоўніцтва, — сказаў удзельнікам семінара міністр па надзвычайных сітуацыях Энвер Барыеў. — Чарнобыль — гэта агульная бяда, якую можна пераадолець толькі супольна. Праграма «Супрацоўніцтва для рэабілітацыі» ажыццяўляецца ўжо больш за 3 гады ў 4 раёнах Беларусі — Слаўгарадскім, Брагінскім, Столінскім і Чачарскім. У яе межах ажыццяўляецца больш за сотню

Ілона ІВАНОВА.

Міністэрства эканамікі Рэспублікі Беларусь выказвае глыбокае спачуванне старшын Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Мясніковічу Міхаілу Уладзіміравічу ў сувязі з напатакушым яго вялікім горам — смерцю маці.

Калектыў газеты «Звязда» выказвае глыбокае спачуванне старшын Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Мясніковічу Міхаілу Уладзіміравічу ў сувязі з напатакушым яго вялікім горам — смерцю маці.

індывідуальнага ці калектыўнага жыллёвага будаўніцтва, рэканструкцыі аднакватэрных, блкараваных жылых дамоў, доваляга ўдзелу ў жыллёвым будаўніцтве, набываць жылля шляхам куплі, а таксама для гаспадарэння запэчычанасці па крэдытах банкаў і пазыках юрыдычных асобаў, узятых і выкарыстаных на ўказаныя мэты, налічаных ім ва ўстаноўленым парадку, а таксама атрыманых у выніку дарэння ад мужа (жонкі), бацькоў, дзядзю, родных братоў і сяспёр, дзедка, бабুলі, унукаў (налічаных дарыцелю ва ўстаноўленым парадку) па спадчыне або па рашэнню суда.

Куплю
● Мапед у добрым стане ў Ня-свіжскім раёне.
Тэл. 8-029-220-82-19.
● «Масквіч», кузаў у добрым стане.
Тэл. (8-01793) 41-689, пасля 18.00.

Край адкрытых душ і дзвярэй

СЕЙБЫТЫ З ДЫПЛАМАТАЧНЫМ ІМУНІТЭТАМ

У СВК «Перашамайскі і К» «прыпахалі» паслоў Венесуэлы, В'етнама, Кубы і Сербіі

Вось ужо сапраўды, лепшы адпачынак — змена занятку. А калі праявіць кмілівасць, успомніць свае карані, нашы, беларускія, традыцыі, то нават цяжкая сляняная праца можа стаць не проста прыемным адпачынкам, але і сапраўдным святкам. Прычым міжнароднага маштабу. У гэтым я на свае вочы пераканаўся, наведваючы дніямі сельскагаспадарчы вытворчы кааператыву «Перашамайскі і К» Смалыціцкага раёна, дзе праходзіла міжнародная сяжба «Свята першай баразны»...

Кіраўнік СВК Сяргей Лучанок — не проста дбайны і разумны гаспадар, але і неардынарная асоба. Атрымаўшы «у спадчыну» тыпова занядабыны калгас, ён за адносна кароткі тэрмін вывёў яго ў лік лепшых у краіне. Іншы на яго месцы радаваўся б поспехам і змагаўся далей за ўраджай і на-доі. Балазе і гэта патрабуе шмат клопату. Але Сяргей Лучанок вырашыў ускінуць на свае плечы яшчэ цэлы воз праблем і стварыў на базе гаспадаркі агра-разтатурыстычны комплекс «Выгада». Назва, дарчы вельмі дакладна адлюстроўвае сутнасць ідэі, заснаванай на канцэпцыі развіцця вёскі ў гармоніі з прыродай. Бо навед-

Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Венесуэлы Амерыко Дыяс Нуньес — выдатны дрывасек.

ванне «Выгоды» прыносіць карысць як самім адпачываючым, так і напаўняе бюджэт гаспадаркі. А яшчэ СВК «Перашамайскі і К»

дае магчымасць сваім гасцям, у тым ліку і замежнікам, не проста зазірнуць у беларускую мінуўшчыну, дакранацца да яе рукамі, але і стаць на некалькі хвілін сапраўдным сельянкам. Напрыклад, паслы чатырох краін: Венесуэлы, В'етнама, Кубы і Сербіі,

Дзяржкантроль АДСУТНАСЦЬ ЭФЕКТУ ЗА БЮДЖЭТНЫЯ СРОДКІ ў сферы навуковых распрацовак

Бюджэтныя сродкі, якія выдзяляюцца ўстановам Міністэрства адукацыі, Міністэрства аховы здароўя і Мінпрыроды на ажыццяўленне навуковых распрацовак і падрыхтоўку навуковых кадраў, часта выкарыстоўваюцца не для дасягнення чаканых вынікаў. Аб гэтым паведаміў старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Зянона Ломаць падчас калегіі ведамства.

Паводле слоў Зянона Ломаця, нядаўна была праведзена праверка дзейнасці больш за 10 падведаных згаданым міністэрствам устаноў, а таксама Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях (ДКНТ). Праверка выявіла факты неабгрунтаванага атрымання сродкаў, выкарыстання атрыманых сродкаў не па мэтавам прызначэнню, а таксама выкарыстання сродкаў з парушэннем заканадаўства.

«Ніхто нікому не даў права выкарыстоўваць бюджэтныя сродкі, народныя сродкі не па прызначэнню! Чаму мы сёння караем падпрямальніка, які дапускае асобныя парушэнні, а тут павінны праходзіць міма? Не праходзілі і праходзіць не будзем! Мы правярэм (у бліжэйшай будучыні. — Аўт.) большасць навукова-даследчых інстытутаў, цэнтраў, якія створаны пры міністэрствах і ведамствах. Ці заўсёды ёсць аддача для дзяржавы ад укладзеных у тья ці іншыя распрацоўкі сродкі? У першую чаргу я вяду гаворку пра прыкладную навуку», — заявіў Зянон Ломаць.

Паводле слоў начальніка Га-лоўнага ўпраўлення кантролю за працай галін сацыяльнай сферы Анатоля Маразевіча, вялікая праблема ўзнікаюць пры дзейнасці часовых навуковых калектываў (ЧНК), якія ствараюцца для працы над навуковымі заданнямі.

У якасці прыкладу Анатоль Маразевіч прывёў працу двух ЧНК, кіраўніком якіх з'яўляўся дацэнт Віцебскага дзяржуніверсітэта Сымон Свістунувіч.

што яны працяглы час ігнаруюць пасяджэнні парламента. «Размова не ідзе пра тое, што «кааліцыянты» не хочуць даваць апазіцыі грошы. Але зарплату будучы атрымліваць толькі тыя дэпутаты, якія, адпаведна з нормамаі, прыходзяць у зал сесіі і ўласнаручна раслісваюцца ў ведамасці», — адзначаў Яфрэмаў. Нагадаем, што дэпутаты-апазіцыянеры не прымаюць удзелу ў пасяджэннях парламента, які яны лічаць нелігітымным, з сакавіка гэтага года.

У СЕКТАРЫ ГАЗА ЗНОЎ СТРАЛЯЮЦЬ
У выніку перастрэлкі, якая адбылася ўчора каля пагранічнага пункта пропуску «Карні» (сектар Газа) паміж баевікамі ФАТХа і ХА-МАСа пры ўдзеле ізраільскіх ваянных, загінулі як мінімум восем чалавек.

Абедзве палесцінскія арганізацыі абвінавачваюць адна другую ў правакацыях, а таксама ва ўдзеле ў гэтым ізраільскага боку. Новая хваля гвалту ў Палесцінскай аўтаноміі пачалася на фоне сур'ёзнага ўрадавага крызісу, які пагаржае разваліць дзеючы ўрад нацыянальнага адзінства. Нядаўна ў адстаўку пайшоў міністр унутраных спраў аўтаноміі Хані аль-Кавасмі.

ЗДЫМАЕЦЦА ПРАЦЯГ ЗНАКАМІТЫХ «МУШКЕЦЭРАЎ»

У расійскай Інтэрнэце з'явілася інфармацыя пра тое, што адбудуцца здымкі новай часткі прыгод слаўтай чацвёркы мушкецэраў пры ўдзеле зорак савецкага кіно — Баярскага, Смахева, Старыгіна і Смірніцкага. Фільм будзе мець назву «Прыгоды мушкецэраў». Скарб кардынала Мазарыні», прэм'ера павінна адбыцца ў 2008 годзе, а ўжо зараз у Інтэрнэце з'явілася пробныя кадры артыстаў (на фота).

Турніры Мінскі Гран-пры — міні-чэмпіянат свету

Правядзенне ў Мінску Гран-пры па мастацкай гімнастыцы вясной — ужо традыцыя, якая радуе ўсіх прыхільнікаў аднаго з самых прыгожых жаночых відаў спорту. Сёлетні турнір «BelSwissBanc» сабраў самую вялікую колькасць краін-удзельніц — 30 (у 2005 годзе было 24). Упершыню на спаборніцтвы ў Беларусь прыедуць прадстаўніцы Японіі, Малайзіі і ПАР.

— Мінскі этап Гран-пры ператварыўся ў своеасаблівы чэмпіянат свету, бо яго прапускаюць «зоркі» сусветнай гімнастыкі, якія, дарчы, будучы вясенню змагаюцца за ліцэнзію на Алімпіяду ў Пекін, — заўважае Ірына Ляярская, гадоўны трэнер нацыянальнай зборнай Беларусі па мастацкай гімнастыцы. — Пучэўкі на летнія Гульні-2008 будучы разыграюцца на першыстве планеты ў Граціці ў верасні. Згодна з кваліфікацыяй у Кітай паедуць 20 мацнейшых гімнастак.

На мінскіх спаборніцтвах нашу краіну прадставяць Іна Жукава, Святлана Рудалава, Любоў Чаркашына, украінскае — Ганна Бяссонава, Наталія Гадунок, Ірына Кавальчук, расійскае — Аліна Кабаева, Волга Капранова і Вера Сесіна. Першая частка турніру — Кубак «Крыштальнага ружа» — адбудзецца 19 мая а 15-й гадзіне, другая — Гран-пры «BelSwissBanc» — на наступны дзень а 12-й гадзіне, трэцяя — традыцыйнае шоу «Зорак» — а 18-й гадзіне 20 мая. Дарчы, таякія маштабныя паказальныя выступленні з вялікай колькасцю арыгінальных нумароў арганізуюць толькі ў Мінску. Магчыма, таму і, канешне ж, улічваючы ўзровень школы беларускай мастацкай гімнастыкі, Беларусь і на наступны годзе Кубка свету (прыйдзе 14—19 мая). Аднак пакуль нашы дзятчкі хваляюцца да Гран-пры і вельмі рыхтуюцца, каб выступіць годна.

Мікола ДЗЯБЕЛА, фота аўтара. Ірына ПРЫМАК.

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ
І ДЭПУТАТАЎ
МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

ТЭМА ДНЯ
3 БАЛАНСА — НА БАЛАНС...

Сітуацыя з перадачай аб'ектаў ЖКГ аб'яцае быць няпростай

16 мая
2007 г.
№ 19 (73)

ЧАЛАВЕК ВА ЎЛАДЗЕ «РАБОТА З ЛЮДЗЬМІ «НАЛЕЖЫЦЬ» УСЁ Ж ТАКІ НАМ»

Віктару РАЖАНЦУ, старшыні Слуцкага раённага Савета дэпутатаў, патэлефанавала якая на 100-ы дзень пасля яго выбарання. Дамаўляючыся аб інтэрв'ю, заадно і павіншавала з першым «юбілеем». Ён шчыра здзіўляўся: «А я і не заўважыў...».

Да работы з людзьмі Віктару Ражанцу сапраўды не прывыкаць — у свой час амаль трынаццаць гадоў адпрацаваў у арганізацыйным адзеле райвыканкама. Ды і на іншых пасадах — дырэктара кінавідзапраката, кіраўніка справамі выканкама, начальніка раённай

службы занятасці — арганізатарскія здольнасці і ўменне знаходзіць агульную мову з людзьмі дапамагалі вырашаць часам не самыя простыя жыццёвыя праблемы. «Якія б планы ні будаваў, якія б задачы ні ставіў, усё пачынаецца і заканчваецца работай з людзьмі», — гаворыць старшыня райсавета.

— Па вялікаму рахунку, асноўная задача мясцовых Саветаў дэпутатаў усё ўзроўняў — у рамках сваіх пайнамоцтваў ствараць людзям нармальны ўмовы для жыцця...

— Так, і пра гэта, дарэчы, гаворыцца ў Пасланні Прэзідэнта: «Рашэнні органаў дзяржаўнага кіравання павінны быць сістэмнымі і паслядоўнымі, а даручэнні — зразумелымі, і, канешне, жэніццава неабходна чупля адносіны да людзей. Не будзе даверу да ўлады — абрушыцца ўсё».

— Калі браць Слуцкі раён — што тут у сельскіх Саветаў атрымліваецца, а па якіх накірунках яшчэ адбываецца «прабуксоўка»?

— Практычна ва ўсе памышканні сельвыканкамаў сёння не сорамна зайсці. Зроблены нармальны рамонт, пастаўлена сучаснае абсталяванне, тэхніка, усё дагледжана... Нехта скажа: ну і што? Але ж, думаю, людзям больш прыемна вырашчаць свае паліны, седзячы на прыёме не ў старым пакоі з далатопнай мэбляй, а ў сучасным памышканні. Гэта тое «адзненне», па якому сустракаюць. Нашы сельвыканкамы цалкам укамплектаваны камп'ютарнай тэхнікай. Дзейсню дапамогу ў гэтым аказваў і Мінскі абласны выканаўчы камітэт, які выдзеліў у мінулым годзе 12 камп'ютараў (на суму 21 мільён рублёў), 2 адзінкі капіравальнай тэхнікі і 8 адзінкаў сродкаў тэхнічнай сувязі. Цяпер сакратары ўсіх сельскіх выканаўчых камітэтаў працуюць з электроннай поштай, а гэта

ПРЫГАЖОСЦЬ! ПАДВОРАК СА «ЗНАКАМ ЯКАСЦІ»

Пра сям'ю Коцубаў з вёскі Людзяневічы Жыткавіцкага раёна ведаюць усё мясцовыя жыхары. Не толькі таму, што Эдуард Васільевіч і Святлана Мікалаеўна адказна выконваюць сваю работу ў мясцовай урачэбнай амбулаторыі, а таму, што яны стварылі на сваім падворку незвычайную прыгажосць.

— У іх двары, — расказвае нам старшыня раённага Савета дэпутатаў Віктар Аглівану, — можна ўбачыць розныя малыя архітэктурныя формы, дэкаратыўны ваз з гаршчкі (бываюць іх вазышчэ на кірмаш), мноства кветак. Прыгажосць і за агароджай дома, дзе Коцубы, а таксама іх дзеці і суседзі зрабілі спартыўную пляцоўку, паставілі лаўкі для адпачынку.

І цалкам заканамерна, што ў раённым конкурсе на лепшы маладзёжны падворак перамаглі Коцубы. Атрыманую прэмію яны зрасходуюць на далейшае добраўпарадкаванне падворка. Прыклад сям'і стаў прадметам для пераімання іншымі вясцоўцамі. Алена Піскун, Валяціна Шырай, Ала Кот таксама вырашылі давесці свае падворкі да «знака якасці». І правільна.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Халтурчыц нельга — працуем на сябе

Новыя домкі даводзяць да ладу Сняжана ДАРАХОВІЧ і Аксана СВЯНІЦКАЯ.

Сям'я Кульваноўскіх пераехала на Валожыншчыну з Іўеўскага раёна. Восем ужо гадоў Ірына Івананна і Васіль Вацлававіч працуюць на ферме ў тутэйшай гаспадарцы «Бабровічы». Чаму перабраўся? Кажуць, што не ад цяжкай работы «збеглі», а проста шукалі працоўнае месца з большым заробкам. «Трэба дзяцей падымаць», — кажуць ледзь не ў адзін голас муж з жонкай. Старэйшы сын зараз у сталіцы ў ваеннай акадэміі вучыцца, а малодшы — у войску, на тэрміновай службе. Так што грошы Кульваноўскім цяпер вельмі даражыць. У сельскагаспадарчым упраўленні «Бабровічы» (мэнавіта так афіцыйна называецца гаспадарка) заробкі нядрэнныя — галоўнае, працаваць сумленна. З прыходам інвестара ў былога «аўтсайдара» з'явіўся рэальны шанец на будучыню.

«Шкада, што не было відэакамеры»

У Валожынскім раёне новых гаспадароў атрымалі сем сельскагаспадарчых вытворчых кааператываў. Зразумела, інвестары прыйшлі далёка не ў лепшыя СВК, сцвярджае начальнік планова-эканамічнага аддзела ўпраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Валожынскага райвыканкама Любоў Раўт. У сярэднім кожная такая гаспадарка мела дзесьці па 4 мільярд рублёў доўгу. «Стартавыя ўмовы» былі надзвычай складанымі, тым не менш, сітуацыю ўдалося выправіць. У першую чаргу дзякуючы значным укладанням — усю год выдаткавана дзесьці 31 мільярд рублёў. Паводле слоў намесніка начальніка ўпраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Валожынскага райвыканкама Пятра Жаўняровіча, інвестары паспяхова пачалі «раскручвацца» ў новай для сябе справе. У выніку чаго аб'ём вытворчасці сельскагаспадарчых прадукцый ў рэфармаваных гаспадарках у сярэднім узрастаў амаль у 1,5 раза, а ў «Бабровічах» — у 1,76.

Былы саўгас імя Суворова з 1 верасня 2004 года атрымаў новага гаспадару — унітарнае прадпрыемства «Мінскаблгас». З таго часу і пачаў называцца сельскагаспадарчым упраўленнем «Бабровічы». З чым сутыкнуліся інвестары?

— Скажу вам шчыра: вельмі шкадаваў, што не было падручнай відэакамеры, — заўважае дырэктар сельскагаспадарчых апрацоўчых прадпрыемстваў «Бабровічы» Геннадзь Бычкоўскі. — Большасць вытворчых будынкаў трэба было аднаўляць, гаражы ўвогуле стаялі без дахаў. Уявіцеце сабе сітуацыю? Першы год даводзілася штодня пачынаць работу а палове шостаў раніцы, паколькі хацелася многае паспець, хутчэй выйсці на нармальны ўзровень. Зараз паступова ўваходзім у графік — працуем без усялякіх аўралю.

Адраджэнне «Бабровічаў» адбываецца ў адпаведнасці з граўноўным бізнес-планам. Ён быў распрацаваны з удзелам

Фота Мары Жылінскай.

Кіраўнік гаспадаркі «Бабровічы» Геннадзь Бычкоўскі.

навукоўцаў — спецыялістаў інстытута жывёлагадоўлі, земляробства і селекцыі, а таксама аграрнай эканомікі. Прымяненне гэтых рэкамендацый на практыцы прынесла добры вынік — гаспадарка пачала актыўна развівацца, даводзіць да ладу вытворчую базу, адпрацоўвае уласную спецыялізацыю. За няпоўныя тры гады удалося дасягнуць многага, галоўны ж вынік, як лічыць Геннадзь Бычкоўскі, — гэта тое, што ў людзей з'явілася зацікаўленасць у выніках работы, знікла аб'якаўнасць і апатыя. Ад вясцоўцаў неаднойчы даводзілася чуць: «нельга халтурчыць — працуем на сябе». Рэфармаванне быццам бы ўдзячна жэніццаў у гаспадарку, якія паціху прыходзілі ў заняпад і на момант прыходу інвестараў знаходзіліся літаральна на мяжы банкруцтва.

Вынік большы — доўг меншы

Галоўная стаўка зроблена на развіццё вытворчасці малака. Гэты накірунак зараз прыносіць рэальныя грошы, прычым «хуткія» — разлікі за здадзеную прадукцыю адбываюцца свечасова, таму ў гаспадарцы заўсёды ёсць жывы капітал. Сваім транспартам

перада мною — акт абследавання каналізацыйнай сістэмы і ачышчальных збудаванняў сельскагаспадарчых прадпрыемстваў «Племзавод «Бярозкі» (вёска Раманавічы Гомельскага раёна). Склалі яго члены камісіі, у якую ўвайшлі высокакваліфікаваныя спецыялісты з райжылкамгаса, упраўлення капітальнага будаўніцтва райвыканкама, «Гомельабводканала» і вышэйпавяшчанага племзавода. Заключэнне аб тэхнічным стане трох аб'ектаў водазабеспячэння і водаадвядзення (каналізацыйна-помпавыя станцыі населенага пункта і малочнагаварнай фермы, а таксама ачышчальных збудаванняў вёскі), узведзеных у сямідзесятыя—васьмідзесятыя гадах мінулага стагоддзя, змясціла ў сабе яшчэ трыццаць пунктаў, а дакладней, рамонтных ці аднаўленчых мерапрыемстваў, якія неабходна выканаць, каб прывесці ўказаныя аб'екты ў належны стан.

Ужо іншая, але не менш аўтарытэтная камісія зрабіла абследаванне артэзіянскай свідраванай, воданепроходнай вежы і водаправоднай сеткі пасёлка Клімаўскі, якія знаходзяцца на балансе структурнага падраздзялення агракамбіната «Паўднёвы». І тут падобны малюнак: патрэбна прыкласці намаганні — як тэхнічных, так і фінансавых, каб ажыццявіць вясемнашчэ мерапрыемстваў.

— Падобных «дэфектных» актаў мы можам паказаць вам дзсяткі, — гаворыць генеральны дырэктар камунальнай жыллёва-апрацоўчых прадпрыемстваў «Гомельскі райжылкамгас» Мікалай Прахарэнка. — А складзены яны ў сувязі з неабходнасцю перадачы аб'ектаў водаправодна-каналізацыйнай сістэмы сельскіх населеных пунктаў на баланс нашай арганізацыі, як гэтага патрабуе выдому Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 12 студзеня 2007 года № 21 «Аб павышэнні ролі органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў вырашэнні пытанняў жэніццазабеспячэння насельніцтва».

— Створана раённая камісія, у якую ўвайшлі начальнікі ўпраўленняў і аддзелаў райвыканкама, старшыні пасялковы і сельскіх Саветаў, — гаворыць галоўны спецыяліст аддзела будаўніцтва, архітэктуры і жыллёва-камунальнай гаспадаркі Гомельскага райвыканкама Анатоль Чысты. — Яе задача сфармулявана наступным чынам: прывесці інвентарызацыю сістэм водазабеспячэння і водаадвядзення, дарог і іншых аб'ектаў нерухомасці населеных пунктаў і да 1 ліпеня разгледзець пытанне аб перадачы іх ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку спецыялізаваным арганізацыям, якія знаходзяцца ў камунальнай уласнасці раёна. Канчаткова ж мэта — паліпашэнне інфраструктуры сельскіх населеных пунктаў, добраўпарадкаванне вуліц, развіццё транспартнага абслугоўвання.

Каб выканаць усё работы па інвентарызацыі, патрэбна было аб'ехаць гаспадаркі, якія маюць на сваім балансе аб'екты водазабеспячэння і водаадвядзення, а затым і прыкнучы арыенцэрвачную суму затрат на аднаўленне ўказаных аб'ектаў. Як паказала праверка (а яна, дарэчы, праводзілася і ў папярэднія гады), у некаторых месцах водаправодныя сеткі наогул не прыгодныя для эксплуатацыі або нельга нават устанавіць іх балансаўтрымальніка — многія арганізацыі, якія шмат гадоў будавалі ў вёсках жылля дамы, праводзілі да іх ваду, «прывязвалі» свідраваны, ужо распусліся. Водаправодныя сеткі тым часам паціху функцыянавалі, дапусклі ўцечку вады, бо іх практычна ніхто не рамонтаваў. Мясцовыя ўлады, каб не дапусціць наогул непаступай вады, прымалі рашэнні аб замене на свідраваных помпах, і толькі гэта вырвала са справы.

Што ж датычыцца каналізацыйных сістэм, дык у час правядзення інвентарызацыі выявілася, што многія з іх наогул не маюць закончанага цыкла. Гэта азначае наступнае: ёсць самацечныя калектары, або ў лепшым выпадку — каналізацыйныя помпы павяя станцыі, а вось палёў фільтрацыі — няма. А без іх што за сістэма? Усё гэта, натуральна, неабходна аднаўляць. На што патрэбны грошы.

— Восем канкрэтныя прыклады, — працягвае Анатоль Васільевіч. — Каб прывесці ў належны тэхнічны стан каналізацыйныя і водаправодныя сеткі, ачышчальныя збудаванні, воданепроходную вежу і каналізацыйна-помпавыя станцыі племзавода «Бярозкі», які ўпамінаўся ў пачатку размовы, патрэбны фінансавы ўлічанні ў суме 870 мільянаў рублёў. Па 670 мільянаў рублёў неабходна знайсці на аднаўленне і рамонт падобных аб'ектаў у СВК імя Леніна, на торфазаводзе «Бальшавіч». А ўсяго ж дваццаці два гаспадарка раёна, якія маюць на сваім балансе аб'екты водазабеспячэння і водаадвядзення, патрабуюць сум мільярадаў рублёў. Вядома ж, гэта — папярэдняя лічба, якая можа зменшыцца або, наадварот, павялічыцца. Але ў абодвух выпадках сума — вялікая. А іншакі і не маглі быць, бо знос тых сетак і г.д. складае да дзевяціста працэнтаў.

У жыллёва-камунальнай уласнасці яны могуць перайсці толькі ў тэхнічна спраўным стане, які гэта і прадугледжана заканадаўствам. Спраўныя ж сістэмы, на жаль, на сёння зусім няма, або, дакладней, адзінкі, і яны будуць перададзены райжылкамгасу пасля таго, як іх балансаўтрымальнікі атрымаюць дазвол ад кіраўнікоў вышэйстаячых арганізацый (міністэрстваў, ведамстваў). Мае суразумелы неаднаразова падкрэслівалі такую дэталю: пэўнай праблемай з'явіцца аднаўленне ўказаных сістэм у адпаведнасці з тымі параметрамі, якія будуць адпавядаць патрабаванням усіх службаў, у тым ліку і санітарнага нагляду — у вельмі ж неспрыяльным стане знаходзяцца. Патрабуюцца выбар праекта-накаштэрнай дакументацыі, правядзенне будаўніча-мантажных работ і, вядома ж, выдзяленне фінансавых сродкаў, якіх у бюджэце не хапае.

Указаныя пытанні будуць разгледжаны асобна, як і дадатковыя штаты і папаўненне матэрыяльна-тэхнічнай базы райжылкамгаса, на баланс якога сёння знаходзіцца 73 артэзіянскія свідраваны, 46 каналізацыйна-помпавыя станцыі і 250 кіламетраў водаправодных сетак. Гэта — вялікі аб'ём, а будучы яшчэ большы. Фінансавыя ж магчымасці ўказанага прадпрыемства абмежаваны, хоць сорок працэнтаў грашовых сродкаў яно зарабляе само і трыццаць п'яць атрымлівае ад аказання паслуг насельніцтву. Што ж датычыцца суб'ектаў гаспадарання аграпрамысловага комплексу, дык яны маюць перад райжылкамгасам запэчывальнасць у вясемсот мільянаў рублёў і з сваёй несплачэжальнасцю ствараюць вялікія нязручнасці. Не дапамагаюць нават пастановы судоў аб вяртанні тых даўгоў.

У сувязі з гэтым начальнік вытворча-тэхнічнага аддзела «Гомельскі райжылкамгас» Аляксандар Аляксандравіч Аглівану наступную праблему. У такіх населеных пунктах, як Брыльва, Цярэшавічы, Пясочная Буда, Новага Гіца, дзе маюцца магчымыя комплексы па вырошчванню і аджорку жывёлы і птушкарфабрыка, гаспадаркі не маюць намеру перадаваць водапад'ёмныя ўстаноўкі раённаму жылкамгасу, а стараюцца пазбавіцца толькі ад вулічнага трубаправода, перадаўшы яго камунальнікам. Такім чынам, атрымліваецца, што не ўся водаправодная сістэма пераходзіць у камунальную ўласнасць, бо сельгаспрадпрыемствы хочучы самі для сваёй вытворчасці здабываць ваду. У выніку райжылкамгас «страціць» гэтых юрыдычных асобаў, а разам з тым панясе выдаткі (бо тарыфы на пастаўку вады для юрыдычных асобаў значна перавышаюць тарыфы на такія ж паслугі для насельніцтва).

Адным словам, сітуацыя з перадачай водаправодна-каналізацыйных аб'ектаў у вёскі ў камунальную ўласнасць аб'яцае быць няпростай. Новая справа заўсёды патрабуе новых падыходаў, але ў «Гомельскім райжылкамгасе» запэўніваюць, што свае функцыі калектывы выканана.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

КАБЕЛЬ ЦАНОЮ Ў ЖЭЦЦЕ

Няшчасцем абярнулася спроба жыхара вёскі Тэўлі Кобрынскага раёна ўкрасці кабель высокавольнай лініі электраперадач.

Як паведаміў начальнік ўпраўлення аховы правапарадку Брэсцкага абласнога УУС Геннадзь Бахарэў, непрычыны жыхар Тэўляў для злучэння прамысловы выбраў вёску Вялікі Зосін Пружанскага раёна, дзе легкадумна спадзяваўся звычайнай скарэй адсекчы прывод пад высокім напружаннем. Ад удару токам чалавек загінуў на месцы.

Яна СВЕТАВА.

ПА ПЕРШАМУ ПАТРАБАВАННЮ

Павінна выдавацца пацыенту кніга заўваг і прапаноў

Міністэрства аховы здароўя зацвердзіла Інструкцыя аб парадку работы са зваротамі грамадзян. Дадзеная інструкцыя вызначае парадак разгляду зваротаў грамадзян, якія паступаюць у Міністэрства аховы здароўя і арганізацыі сістэмы Міністэрства аховы здароўя, парадак вядзення справаводства па іх, арганізацыю асабістага прыёму грамадзян, парадак вядзення і захоўвання Кнігі заўваг і прапаноў, а таксама арганізацыю работы «гарачай» тэлефоннай лініі.

Пацыентам, якія збіраюцца звяртацца з пільмовай скаргаі, не пашкоджайце ведаць аб патрабаваннях, што прад'яўляюцца да афармлення пільмовых зваротаў. У прыватнасці, пільмовы зварот павінен змяшчаць: найменне і (ці) адрас Міністэрства аховы здароўя або арганізацыі сістэмы Міністэрства аховы здароўя (пасадку, прозвішча, імя, імя па бацьку службовай асобы), імя па бацьку службовай асобы), імя, імя па бацьку службовай асобы), інфармацыю аб яго месцы жыхарства і (ці) работы (вучобы); пераказ сутнасці звароту і асабісты падпіс грамадзяніна. Да пільмовых зваротаў могуць прыкладвацца копіі рашэнняў (адказаў), прынятых раней па сутнасці звароту службовымі асобамі дзяржаўных органаў або іншых арганізацый, а таксама іншыя дакументы, неабходныя для разгляду звароту. Пільмовыя звароты, якія не адпавядаюць гэтым патрабаванням, могуць быць пакінуты без разгляду, аб чым у пільмоўнай тэрмін паведамляюць заўнікам з тлумачэннем прычыны адмовы. Пасля ўстаўнення парашэнняў грамадзяне маюць права зноў звярнуцца ў Міністэрства аховы здароўя ці арганізацыі сістэмы Міністэрства аховы здароўя (да службовай асобы) ва ўстаноўленым парадку.

Трэба звярнуць увагу, што ананімныя звароты разглядаць не падлягаюць (за выключэннем паведамленняў, якія ўтрымліваюць звесткі аб падрыхтоўцы ці здзяйсненні злачынстваў).

На разгляд зваротаў грамадзян адводзіцца максімум месяц з дня іх рэгістрацыі, а на звароты, якія не патрабуюць дадатковага вывучэння, — усю год. Пры неабходнасці правядзення спецыяльнай праверкі, заплыты дадатковых матэрыялаў ці інфармацыі тэрмін разгляду можа быць падоўжаны, але не больш чым на адзін месяц, і заўнікам аб гэтым абавязкова паведамляюцца. Калі заплыты накіроўваюцца ў замежныя дзяржавы ці міжнародныя арганізацыі, тэрмін разгляду зваротаў можа быць падоўжаны да 6 месяцаў.

Звароты грамадзян, на якія даюцца прамежавыя адказы, з кантролю не знімаюцца — кантроль завяршаецца толькі тады, калі ўсе пастаўленыя ў звароце пытанні разгледжаны, па іх прынятыя неабходныя меры і грамадзянам дадзены адказы ва ўстаноўленым заканадаўствам тэрміны.

Асабісты прыём грамадзян праводзіцца кіраўнікамі, іх намеснікамі ці іншымі службовымі асобамі Міністэрства аховы здароўя або арганізацый сістэмы Міністэрства аховы здароўя на рэгулярнай аснове ў адпаведнасці з граўноўным бізнес-планам. Ён быў распрацаваны з удзелам навукоўцаў — спецыялістаў інстытута жывёлагадоўлі, земляробства і селекцыі, а таксама аграрнай эканомікі. Прымяненне гэтых рэкамендацый на практыцы прынесла добры вынік — гаспадарка пачала актыўна развівацца, даводзіць да ладу вытворчую базу, адпрацоўвае уласную спецыялізацыю. За няпоўныя тры гады удалося дасягнуць многага, галоўны ж вынік, як лічыць Геннадзь Бычкоўскі, — гэта тое, што ў людзей з'явілася зацікаўленасць у выніках работы, знікла аб'якаўнасць і апатыя. Ад вясцоўцаў неаднойчы даводзілася чуць: «нельга халтурчыць — працуем на сябе». Рэфармаванне быццам бы ўдзячна жэніццаў у гаспадарку, якія паціху прыходзілі ў заняпад і на момант прыходу інвестараў знаходзіліся літаральна на мяжы банкруцтва.

Звароты грамадзян, на якія даюцца прамежавыя адказы, з кантролю не знімаюцца — кантроль завяршаецца толькі тады, калі ўсе пастаўленыя ў звароце пытанні разгледжаны, па іх прынятыя неабходныя меры і грамадзянам дадзены адказы ва ўстаноўленым заканадаўствам тэрміны.

Асабісты прыём грамадзян праводзіцца кіраўнікамі, іх намеснікамі ці іншымі службовымі асобамі Міністэрства аховы здароўя або арганізацый сістэмы Міністэрства аховы здароўя на рэгулярнай аснове ў адпаведнасці з граўноўным бізнес-планам. Ён быў распрацаваны з удзелам навукоўцаў — спецыялістаў інстытута жывёлагадоўлі, земляробства і селекцыі, а таксама аграрнай эканомікі. Прымяненне гэтых рэкамендацый на практыцы прынесла добры вынік — гаспадарка пачала актыўна развівацца, даводзіць да ладу вытворчую базу, адпрацоўвае уласную спецыялізацыю. За няпоўныя тры гады удалося дасягнуць многага, галоўны ж вынік, як лічыць Геннадзь Бычкоўскі, — гэта тое, што ў людзей з'явілася зацікаўленасць у выніках работы, знікла аб'якаўнасць і апатыя. Ад вясцоўцаў неаднойчы даводзілася чуць: «нельга халтурчыць — працуем на сябе». Рэфармаванне быццам бы ўдзячна жэніццаў у гаспадарку, якія паціху прыходзілі ў заняпад і на момант прыходу інвестараў знаходзіліся літаральна на мяжы банкруцтва.

ТЭЛЕФОНЫ

«Гарачы» ліній Камітэта па ахове здароўя Мінскага гарвыканкама, і ўпраўлення аховы здароўя аблвыканкамаў

Рэгіён	№ тэлефона «гарачай лініі»
г. Мінск	285-00-10 (8.30—16.30) штодзень, акрамя выхадных
Брэсцкая вобласць	8-0162-20-06-37 (14.00—17.00) штодзень, акрамя выхадных
Віцебская вобласць	8-0212-47-40-70 (14.00—17.00) штодзень, акрамя выхадных
Гомельская вобласць	8-0232-74-16-02 (10.00—17.00) аўторак
Гродзенская вобласць	8-0152-72-17-29 (9.00—16.00) штодзень, акрамя выхадных
Мінская вобласць	8-017-220-20-25 (9.00—17.00) аўторак
Магілёўская вобласць	8-0222-27-36-42 (8.00—17.00) штодзень, акрамя выхадных

Адзін з тых, хто перамаг у конкурсе на лепшы маладзёжны падворак перамаглі Коцубы. Атрыманую прэмію яны зрасходуюць на далейшае добраўпарадкаванне падворка. Прыклад сям'і стаў прадметам для пераімання іншымі вясцоўцамі. Алена Піскун, Валяціна Шырай, Ала Кот таксама вырашылі давесці свае падворкі да «знака якасці». І правільна.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

«РАБОТА З ЛЮДЗЬМІ «НАЛЕЖЫЦЬ» УСЁ Ж ТАКІ НАМ»

**(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «МС».)**

Нядаўна з некалькімі старшынямі сельскіх Саветаў ездзілі ў Капыльскі раён, глядзелі, як працуе камунальнае ўнітарнае прадпрыемства «Цімкавіянка», створанае пры Цімкавіянскай сельвыканкаме. Канешне, іх варыянт таксама не ідэальны, прадпрыемства толькі пачало развівацца, яго неабходна пашыраць, умацоўваць тэхнічную базу... З чаго будзе пачынаць? Галоўнае, на мой погляд, падабраць вопытнага кіраўніка такога прадпрыемства — гэта будзе неафіцыйны намеснік старшыні сельвыканкама, адказны за вырашэнне цэлага шэрагу пытанняў. У выніку знікнуць праблемы несанкцыянаваных зваляч, апрацоўкі прыватнага ўчасткаў, уборкі ўраджаю, падкошвання абочынаў...

— **Камунальнае прадпрыемства па аказанню сельскагаспадарчых паслуг павінна мець сваю тэхніку...**

— У Мінскай вобласці, ведаю, летась КУПы атрымалі новенькую тэхніку (трактар, сажалку, капалку, касілку і г.д.) пад праграму развіцця асабістых падсобных гаспадарак. Мы таксама сёлета заўраўку падалі. КУП трэба ствараць з галавой, а не дзеля галачкі, не дзеля таго, каб сказаць: вось, маўляў, у нас ён таксама ёсць. Але спачатку неабходна ўзяць паперу з ручкай і распісаць на кожны месяц усе віды работ, каб не было прастоў. Бо работа ў КУПа атрымліваецца, у асноўным, сезонная: вясной — узараць, восенню — сабраць. А што ў студзені, снежні, лютым? Нічога. Значыць, неабходна падумаць. Можна, скажам, заключыць дагавор з тымі ж дарожнікамі на расчыстку вуліц, каб не ганяць тэхніку з раёна ў вёску. Ці заняць камунальнае прадпрыемства яшчэ яким-небудзь відам дзейнасці — у залежнасці ад спецыфікі мясцовасці. Можна прыцягнуць КУП да нарыхтоўкі дрэў. Можна — да зносу безгаспадарчых пабудов (у абласцях насіліся ў Казам № 70). Калі ласка, разбірайце тую ж самяя старая хата, пільце драўляныя канструкцыі і прадавайце на дрэвы. Ад гэтай талкі двойна карысць — і ў частак будзе расчысчаны, і КУП задзейнічаны.

Сёлета нашым Гацкуоўскаму і Казловіцкаму сельвыканкамам пад праграму будаўніцтва аграгарадкоў мяркуецца выдзеліць па машыне для вывазу смецця. Гэтая адзінкі тэхнікі таксама павінны ўвайсці ў склад камунальнага прадпрыемства.

— **Ва Указе Прэзідэнта № 21 «Аб павышэнні ролі органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва» пералічаны даходныя крыніцы сельскіх Саветаў. На ваш погляд, якія з іх могуць быць канкрэтны выкарыстаны на тэрыторыі Слуцкага раёна?**

— Абмеркаванне Указа прайшло ў вобласці на ўсім узроўнях: і ў абласным выканаўчым камітэце, дзе старшын раённых Саветаў дэпутатаў сустрэліся з кіраўнікамі аблас-

ных структур, і на сходзе дэпутатаў Слуцчын. Гутарка на гэту тэму адбылася і нядаўна, падчас сустрэчы старшыні абласнога Савета дэпутатаў Святланы Герасімовіч са старшынямі сельскіх Саветаў нашага раёна.

Скажу адразу, што некаторыя кіраўнікі сельскіх Саветаў чакалі, што «грошы дадуць». Указ не даў грошы, ён даў магчымасць — шукайце, думайце... Напрыклад, збор за аказанне паслуг у сферы аграгарадкаў. Чаму б не выкарыстаць гэту крыніцу? У прыцыпе, рэальна. Даходы ад пералічэння часткі прыбытку тых жа камунальных унітарных прадпрыемстваў — таксама магчымасць для фінансавай падліткі Савета, дайце талкі КУПам раскруціцца... Даходы ад здачы ў арэнду маёмасці, якая знаходзіцца ва ўласнасці сельскага Савета? Калі ласка!

Некаторыя нюансы, праўда, узнікаюць у сувязі з рэалізацыяй маёмасці, што знаходзіцца ў камунальнай ўласнасці, або з рэалізацыяй безгаспадарнай маёмасці. Гэта не тое што стаіць пустая хата, а ты ўзяў ды прадаў яе. Неабходна

спачатку патраціцца — аформіць пазўныя дакументы на зямлю, тэхпаспарт. Так што «навару» можа і не атрымацца.

Тут, скажу, нашым старшыням неабходны яшчэ і прыклад для пераймання. Каб нехта першы пачаў зарабляць і ў яго атрымалася... Так у свой час адбылося ў нас з малаком. Калі збор малака з падворка перададлі сельскім выканаўчым камітэтам, некаторыя (на чый тэрыторыі налічалася добрае пагалоўе) пачалі атрымліваць прыбытак. Нехта змог за «малочныя» грошы нават машыну для Савета набыць. Другія глядзелі — ага, значыць, варта працаваць, і нам трэба старацца... Так і цяпер — адначасова ва ўсіх задзейнічаны патрэбныя фінансавыя крыніцы не ўдасца, але ў некаторых абавязкова атрымаецца.

— **Калі мы з вамі, Віктар Аляксеевіч, закранулі Указ № 21, раскажыце, які ідзе перадача сістэм водазабеспячэння і дарог спецыяльным арганізацыям? Гэта ж не проста зрабіць.**

— Зразумела, што і для дарожных службаў, і для жылыва-камунальнай гаспадаркі — гэта лішняя турботы. Можна хто з іх і не жадае на сябе браць дадатковую «ношу», але ёсць Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, і ён павінен быць выкананы ў поўнай меры. Так, у райвыканкаме створана адпаведная камісія. З дарогамі працэі — мы ўжо зрабілі іх інвентарызацыю. Да перадачы на баланс ДРБУ падрытывана 137 кіламетраў дарог. І гэта толькі першая чарга. Там ёсць дарогі і з цвёрдым, і з гравіёмным пакрыццём. Іншае пытанне — з сістэмамі водазабеспячэння і водаадвядзення: гэтыя камунікацыі знаходзяцца на глыбіні, і ёсць некаторыя цяжкасці з падрыхтоўкай схем іх размяшчэння.

Наталля КАРПЕНКА.
г. Слуцк.

Тым не менш, і ў гэтым кірунку ёсць рух.

Дарэчы, у нас ужо ёсць вопыт перадачы некаторых абласнога сельскагаспадарчых аб'ектаў нерухомасці. Раней у горадзе быў свой жылкамуналшэрсвіс, а ў раёне не было — калгасы і так жылі багата і самі маглі дазволіць сабе ўласныя ЖКГ. Але з цягам часу іх ЖКГ перасталі існаваць. У выніку засталіся «безгаспадарчыя» калгасныя кацельні, якія неабходна было перадаць некаму на абслугоўванне. Паўстае пытанне: каму? У рэшце рэшт вырашылі на базе ПМК «Сельспецнамаж» стварыць раённую службу ЖКГ, якой і перадалі 14 аб'ектаў... Напэўна, камунальныя тады таксама хацелі, каб кацельні нехта пярэдне даўдэ да ладу. Але ж прыйшлося іх узяць — не без прымянення вальгавога рашэння, канешне. Там навялі парадка, усе кацельні адрамантавалі, утрымліваюць іх нармальна. І мы забыліся на гэту праблему. Цяпер справа за перадачай сістэм водазабеспячэння і каналізацыі. Пытанне знаходзіцца ў працэсе вырашэння. Магчыма, давядзецца крыху пашырыць гарадскую водаканалізацыйную гаспадарку і ўлічыць новыя патрэбы пры фарміраванні бюджэту на наступны год.

— **Ці могуць сёння раёны Савет дэпутатаў і яго старшыня рэальна паўплываць на стан спраў у раёне?**

— Я думаю, не толькі могуць, але і павінны. Пакольні выканаўча ўлада большы ўпор робіць на вытворчасць, на эканоміку ў цэлым, то такі накірунак, як работа з людзьмі, «належыць» усё ж нам. Скажам, дзень дэпутата, уведзены па прапанове аблсавета, мы даволі ўдала сумяшчам з днямі інфармацыі насельніцтва ва ўстаноўчых са случнамі выязджаюць прадстаўнікі райвыканкама і дэпутаты («лішні» выезд апошнім не пашкодыць). І неабавязкова дэпутатам «зацікавіцца» толькі на сваіх акругах. Нашы выбарнікі, напрыклад, працуюць і з падлеткамі — ідуць у школы, каб разам з настаўнікамі патлумачыць дзецям, як важна захаваць свой горад і сваю вёску чыстымі і прыгожымі.

Сёння, я ўпэўнены, не трэба баяцца сустрэчы з людзьмі. Праблемы былі заўсёды, і яны заўсёды будуць. Калі, скажам, учора насельніцтва задавальнялі своечасова падсыпаныя дарогі, то сёння яно патрабуе заасфальтаваных. І гэта — нармальны працэс. Калі нехта чымсьці незадаволены — гэта таксама нармальна: значыць, ёсць штуршок для далейшага руху, развіцця. А вось калі людзям на вочы доўга не паказвацца, пачынаюцца крыўды, думаньні... Я ідзі сабе спецыяльна завяў таці сытка, у якім пазначо: дзе быаю, з кім і па якому пытанню размаўляю. Мне цікава, з якой колькасцю людзей я змогу сустрэцца, скажам, за год — у вёсках, у гаспадарках, на прадпрыемствах... Гэта такая своеасаблівае праверка ўласных магчымасцяў. Не магу дазволіць сабе «завязнуць» у паперах і кабінетных справах. Трэба апраўдваць давер людзей.

— **У параўнанні з «дарэформенным» 2003-м узровень аплаты працы павялічыўся больш чым у пяць разоў.**

— Сучасную ферму з даўняй заляй узводзіць пакуль не плануем, — адзначае Геннадзь Бычкоўскі, — такое задавальненне не з танных — неабходна выдаткаваць каля 20 мільярдў рублёў. Можна і без гэтай стварыць людзям нармальныя ўмовы для працы. Раней на фермы было, што называецца, «не ўлезці», а зараз тут усё заасфальтавалі і работнікі ў тапках ходзяць. Зрабілі энергаэфектыўныя дахі, дзякуючы чаму днём можна поўначцю працаваць без асвятлення.

— **Чаргі на жыллё не будзе**

— Зараз у сельгасупраўленні «Бабровічы» працуюць 153 ча-

БЕЗ РЭТУШЫ

ПРАГРАМУ НА БУДУЧАЕ І ЗАДАЧЫ НА СЁННЯ Абмеркавалі на сесіі Магілёўскага аблсавета

Трэцяя сесія Магілёўскага абласнога Савета дэпутатаў пачалася з урачыстага моманту: аблсавет і абраныя ў раёніне дэпутаты Нацыянальнага сходу павіншавалі кіраўніцтва Магілёўскай вобласці і асабіста старшыню аблвыканкама Барыса Батуру з тым, што вобласць стала першай у працоўным саперніцтве беларускіх раёнаў і трапіла на рэспубліканскую Дошку гонару.

Дэпутаты зацвердзілі шэраг важных для раёна праграм: развіцця фізічнай культуры і спорту, дэмаграфічнай бяспекі, развіцця аховы здароўя на 2007—2010 гады.

Прынятая праграма развіцця фізічнай культуры і спорту мае на мэце далейшы пад'ём фізікультурнага руху, прапаганда здаровага ладу жыцця, мадэрнізацыю спартыўных збудаванняў і эфектыўную падрыхтоўку спартсменаў да спаборніцтваў. Мяркуюцца, напрыклад, што да 2010 года будучы займацца спортам на 17 працэнтаў больш сельскіх жыхароў, чым цяпер.

Дэмаграфічная сітуацыя ў вобласці характарызуецца натуральным спадам: памірае больш, чым нараджаецца. Летась насельніцтва паменшылася на 9,3 тысячы чалавек. Пераважную большасць (63,7%) складаюць сем'і, дзе выхоўваюць толькі адно дзіця. Такую сітуацыю спецыялісты лічаць патэнцыйнай пагразай нацыянальнай бяспекі.

Пагаршаецца стан здароўя людзей. Прычына больш чым 50 працэнтаў смяротных выпадкаў — захворванні сардэчна-сасудзістай сістэмы, 12 працэнтаў — анкалагічныя захворванні, прычым гэта лічба павялічваецца.

Праграма дэмаграфічнай бяспекі Магілёўскай вобласці прынята для стабілізацыі дэмаграфічнай сітуацыі і стварэння перадумоў для дэмаграфічнага росту, стымулявання нараджальнасці і зніжэння смяротнасці, умацавання здароўя людзей. Такія ж мэты ставіць перадачай і праграма развіцця аховы здароўя: палепшыць здароўе людзей за кошт якасней

ляжачы побач як католікі, так і праваслаўныя, — адзначае Віктар Славінскі.

У Зацішшы, Зялёнай Слабады, Чырвонай Слабадзе сёння засталіся літаральна па некалькі чалавек. Пад сем дзесяткаў жыхароў налічвае толькі Хрыпялёва. Але пераважная большасць з іх — ужо на пенсіі. У вёсцы спынілася будаўніцтва. А старшыня хаты пад жыллё ці пад дачу можна набыць за вельмі нязначныя на сёння грошы — 200 «чумоўных адзінак». І нядзіўна — з усіх сацыяльных выгодаў засталася адна аўталаку. Адно, што за нейкі кіламетр, у суседнім Будзішчы, ёсць уласная крамка, ФАП і там жа рэгулярна «ходзіць» аўтобус на Магілёў.

— Не было б вядомага крызісу пачатку 1990-х гадоў, напэўна, усё магло б быць па-іншаму, — лічыць Віктар Славінскі. — Вось толькі адзін прыклад — мы ўжо мелі на руках праект газіфікацыі сельскага і нават завезлі трубы. Але каб увасобіць праект, не хапіла ўсяго аднаго года... І ўсё ж ці не самым сумным вынікам тагачаснай нестабільнасці аказалася значнае гарэжэнне стану мясцовага саўгаса «Вендараж», што ў рэшце рэшт прывяло да закрыцця апошняга вытворчага аб'екта ў Хрыпялёве — фермы, дзе стаялі 250 кароў і цяляты.

Аднаўленчыя фермы (знойтакі з улікам рэальнай колькасці працаздольнага насельніцтва) зараз няма нават у планах. Як да слова, можна назваць неактуальнай і гаворку аб адраджэнні нацыянальнага сельскагаспадарчых прадпрыемстваў. Апошні пералік аказаўся вельмі красамоўным: з больш чым 40 тысяч жыхароў Магілёўскага раёна назвалі сябе палякамі ўся-

шэсць населеных пунктаў, — распавядае старшыня Вендаражскага сельскага Савета Віктар Славінскі. — Апроч непасрэдна Хрыпялёва, сюды ж увайшлі суседнія вёскі Зялёная Слабада, Чырвоная Слабада, Зацішша, Польскі Журавец і Гразь. Прычым усе яны захаваліся дагэтуль. Адно, што з цягам часу змяніліся дзве назвы: Польскі Журавец перабраўся «прыстаўкі» і стаў лічыцца Жураўцом-2, а Гразь ператварылася ў Мікалаеўку.

Рашэнне аб стварэнні Хрыпялёўскага нацыянальнага сельскага сельскагаспадарчых прадпрыемства з'явілася ў верасні 1926 года — як кажуць, згодна з вядомай палітыкай «каранізацыі». Тады, у самым пачатку існавання БССР, стаўка на падтрымку карэннага насельніцтва ў асобных раёнах прывяла да арганізацыі латышскіх, літоўскіх, нямецкіх, польскіх, рускіх, украінскіх, яўрэйскіх сельскіх і месцавых Саветаў або калгасаў. Пры гэтым у месцах кампактнага жыхарвання прадстаўнікоў гэтых народаў масава ўзніклі хаты-чыталні і школы з роднай мовай выкладання. Не стала выключэннем і Хрыпялёва. Па праўдзе, мясцовае школьнае было не надта вялікай. Аднак ці не кожны са старых людзей тут адзначыць — навучаліся ў ёй па-польску...

Зрэшты, праіснавала яна нядоўга. Вядомы тэзіс аб пераважнасці «класавага над нацыянальным» адгярнуў сваю ролю — палітыка каранізацыі пачала паступова згортавацца. У жніўні 1937 года Хрыпялёўскі сельсавет спыніў сваю гісторыю ў якасці нацыянальнага. А ўжо ў пасляваенны час — і ў якасці самастойнай адміністрацыйнай адзінкі. Падчас чарговага ўзбуйнення вёскі Хрыпялёва і наваколля «адышлі» да сельскагаспадарчых прадпрыемстваў з цэнтрам у вёсцы Вендараж. — Шчыра кажучы, мясцовае насельніцтва не было ніколі чыста польскім, жыло тут таксама шмат беларусаў, рускіх, і кожны лічыў гэту зямлю сваёй. Дагэтуль заўсёды на вясковыя могілкі, каб пераканацца — тут

даступнай медыцынскай дапамогай.

Дэпутаты аблсавета заслужалі справядлівае аб ходзе выканання праграм адраджэння вёскі, якія былі прынятыя два гады таму. Работа над павышэннем прыцягальнасці вясковых працы і стварэннем добрых умоў жыцця дала плён. У Магілёўскай вобласці створана 79 аграгарадкоў, і сёлета яшчэ 37 вёсак атрымваюць новы статус. За два гады на адраджэнне вёскі было выдаткавана 3,2 трыльёна рублёў. Найбольшую колькасць грошай скіравалі на стварэнне канкурэнтаздольнай вытворчасці сельскагаспадарчых прадукцыі. У вобласці з'явіліся 23 малочнаватарныя фермы ёўрапейскага ўзроўню, дзе каровы даюць па 6—7 тысяч кілаграм малака ў год. У сельскія гаспадарствы прыйшоў больш за паўтэтысячы маладых спецыялістаў — выпускнікоў ВУНУ. Экспартуецца сельскагаспадарчая прадукцыя Магілёўшчыны ў 15 краін свету.

Аднак пакуль яшчэ не ўсё ўдаецца. Напрыклад, з бульбы: яе вырошчваюць сем гаспадарак, а ў адной — «Гіганце» Баб-

руйскага раёна — летась атрымалі ўраджайнасць больш чым 500 цэнтнераў з гектара. Але разам з тым на экспарт магілёўская бульба не ідзе, вырошчваюць караняплоды высокай якасці, якія, да таго ж, добра захоўваюцца, тут, на жаль, пакуль не навучыліся.

Асобным пунктам у рашэнне сесіі запісана заданне Камітэта па сельскай гаспадарцы аблвыканкама — адысці ад «дзедзінскага» спосабу даення ў вёдры, бо гэта негатыўна ўплывае на якасць прадукцыі.

На думку старшыні Магілёўскага аблсавета Уладзіміра Панцохова, сваю ролю ў адраджэнні вёскі павінны ўсвядоміць і народныя выбарнікі. Напрыклад, іх задача — дапамагчы пазбавіцца ад утрыманскіх настрояў некаторым жыхарам аграгарадкоў. Чалавечы фактар павінен стаць клопатам дэпутатаў.

Лідар абласных дэпутатаў стаў ініцыятарам разгляду яшчэ адной даволі вострай праблемы: добраўпарадкавання і сацыяльнай ачысткі тэрыторыяў. Справа ў тым, што падобнае пытанне летась ужо слухалася на сесіі ў суправаджэнні віда-

фильма пра сметнікі ў месцах адпачынку і на аўтамабільных трасах. Прайшоў час, але мала што змянілася. Дэпутатам, а таксама і старшын сельскіх Саветаў, якія бралі ўдзел у сесіі, паказалі сумныя здымкі, якія зрабіў Уладзімір Панцохоў у розных вёсках шэрагу сельскіх раёнаў.

Санітарныя ўрачы канстатвалі, што эфектыўная сістэма смеццывывядзення існуе далакка не ва ўсіх сельскіх раёнах. А ствараць яе неабходна: дамы на вываз смецця трэба заключыць з кожным домаўладаннем, пра вываз смецця павінны паклапаціцца крамы і іншыя сельскія ўстановаў. «Улада на месцах павінна быць зацікаўлена ў чысціні!» — лічыць кіраўніцтва вобласці.

Рашэннем сесіі ў раёнах да 1 ліпеня трэба завяршыць пашпартавацыю кожнага населенага пункта. І калі на працягу квартала не будзе створана сістэма ачысткі і зноў будучы выкрыты факты засмечвання тэрыторыяў, старшын сельвыканкамаў прыйдзецца адказваць за гэта па поўнай праграме.

Ілона ІВАНОВА.

УЧОРА, СЁННЯ, ЗАЎТРА

НЕ ЗНІКАЙ, ВЁСКА...

Цяперашняя вёска Хрыпялёва, што знаходзіцца больш за тры дзесяткі кіламетраў на захад ад Магілёва, падаецца зусім не вялікай і не надта адметнай. Аднак першыя ўражанні — рэч не заўсёды ўдзячна. І прыкладу там існуе шмат. Прынамсі, сам па сабе цікавы факт: некалі вёска была цэнтрам цалкам самастойнага сельскагаспадарчых прадпрыемства. А плюс да таго даволі радкім для ўсходняй Беларусі месцам, дзе кампактна пражывалі палякі.

Прынята лічыць, што Хрыпялёва ўзнікла ў сярэдзіне XVI стагоддзя, прычым гэты па-сапраўднаму «паважны ўзрост» зараз пацвярджаюць пісьмовыя крыніцы. Яны ж сведчаць, што некалі цяперашняя вёска падзялялася на фальварак, асілку і засяцкан. Разам з тым і водны з дакументаў не дае дакладнага адказу, адкуль тут усё ж «з'явіліся» палякі. Таму гэта пытанне дагэтуль застаецца прадметам спрэчак мясцовых жыхароў. І калі адны кажуць аб пераязненых падчас існавання Валкага княства Літоўскага, то іншыя сцвярджаюць, што частка тутэйшых проста зрабілі палякамі «па пану». Але больш важна не тое — нават нягледзячы на адсутнасць каццёлаў, у наваколлі многія на самай справе вызначалі сябе католікамі. А на вясковых могілках і сёння можна адшукаць старажытныя камяні з надпісамі па польскай мове.

Аднак ці не найбольш значальна пацвярджэннем асабліваці гэтай вёскі Магілёўшчыны з'яўляецца наступнае акалічэнне — у 20—30 гадах мінулага стагоддзя тут існаваў асобны нацыянальны польскі сельсавет. Гэта такія своеасаблівае праверка ўласных магчымасцяў. Не магу дазволіць сабе «завязнуць» у паперах і кабінетных справах. Трэба апраўдваць давер людзей.

Наталля КАРПЕНКА.
г. Слуцк.

ляжачы побач як католікі, так і праваслаўныя, — адзначае Віктар Славінскі.

У Зацішшы, Зялёнай Слабады, Чырвонай Слабадзе сёння засталіся літаральна па некалькі чалавек. Пад сем дзесяткаў жыхароў налічвае толькі Хрыпялёва. Але пераважная большасць з іх — ужо на пенсіі. У вёсцы спынілася будаўніцтва. А старшыня хаты пад жыллё ці пад дачу можна набыць за вельмі нязначныя на сёння грошы — 200 «чумоўных адзінак». І нядзіўна — з усіх сацыяльных выгодаў засталася адна аўталаку. Адно, што за нейкі кіламетр, у суседнім Будзішчы, ёсць уласная крамка, ФАП і там жа рэгулярна «ходзіць» аўтобус на Магілёў.

— Не было б вядомага крызісу пачатку 1990-х гадоў, напэўна, усё магло б быць па-іншаму, — лічыць Віктар Славінскі. — Вось толькі адзін прыклад — мы ўжо мелі на руках праект газіфікацыі сельскага і нават завезлі трубы. Але каб увасобіць праект, не хапіла ўсяго аднаго года... І ўсё ж ці не самым сумным вынікам тагачаснай нестабільнасці аказалася значнае гарэжэнне стану мясцовага саўгаса «Вендараж», што ў рэшце рэшт прывяло да закрыцця апошняга вытворчага аб'екта ў Хрыпялёве — фермы, дзе стаялі 250 кароў і цяляты.

Аднаўленчыя фермы (знойтакі з улікам рэальнай колькасці працаздольнага насельніцтва) зараз няма нават у планах. Як да слова, можна назваць неактуальнай і гаворку аб адраджэнні нацыянальнага сельскагаспадарчых прадпрыемстваў. Апошні пералік аказаўся вельмі красамоўным: з больш чым 40 тысяч жыхароў Магілёўскага раёна назвалі сябе палякамі ўся-

шэсць населеных пунктаў, — распавядае старшыня Вендаражскага сельскага Савета Віктар Славінскі. — Апроч непасрэдна Хрыпялёва, сюды ж увайшлі суседнія вёскі Зялёная Слабада, Чырвоная Слабада, Зацішша, Польскі Журавец і Гразь. Прычым усе яны захаваліся дагэтуль. Адно, што з цягам часу змяніліся дзве назвы: Польскі Журавец перабраўся «прыстаўкі» і стаў лічыцца Жураўцом-2, а Гразь ператварылася ў Мікалаеўку.

Рашэнне аб стварэнні Хрыпялёўскага нацыянальнага сельскага сельскагаспадарчых прадпрыемства з'явілася ў верасні 1926 года — як кажуць, згодна з вядомай палітыкай «каранізацыі». Тады, у самым пачатку існавання БССР, стаўка на падтрымку карэннага насельніцтва ў асобных раёнах прывяла да арганізацыі латышскіх, літоўскіх, нямецкіх, польскіх, рускіх, украінскіх, яўрэйскіх сельскіх і месцавых Саветаў або калгасаў. Пры гэтым у месцах кампактнага жыхарвання прадстаўнікоў гэтых народаў масава ўзніклі хаты-чыталні і школы з роднай мовай выкладання. Не стала выключэннем і Хрыпялёва. Па праўдзе, мясцовае школьнае было не надта вялікай. Аднак ці не кожны са старых людзей тут адзначыць — навучаліся ў ёй па-польску...

Зрэшты, праіснавала яна нядоўга. Вядомы тэзіс аб пераважнасці «класавага над нацыянальным» адгярнуў сваю ролю — палітыка каранізацыі пачала паступова згортавацца. У жніўні 1937 года Хрыпялёўскі сельсавет спыніў сваю гісторыю ў якасці нацыянальнага. А ўжо ў пасляваенны час — і ў якасці самастойнай адміністрацыйнай адзінкі. Падчас чарговага ўзбуйнення вёскі Хрыпялёва і наваколля «адышлі» да сельскагаспадарчых прадпрыемстваў з цэнтрам у вёсцы Вендараж. — Шчыра кажучы, мясцовае насельніцтва не было ніколі чыста польскім, жыло тут таксама шмат беларусаў, рускіх, і кожны лічыў гэту зямлю сваёй. Дагэтуль заўсёды на вясковыя могілкі, каб пераканацца — тут

даступнай медыцынскай дапамогай.

Дэпутаты аблсавета заслужалі справядлівае аб ходзе выканання праграм адраджэння вёскі, якія былі прынятыя два гады таму. Работа над павышэннем прыцягальнасці вясковых працы і стварэннем добрых умоў жыцця дала плён. У Магілёўскай вобласці створана 79 аграгарадкоў, і сёлета яшчэ 37 вёсак атрымваюць новы статус. За два гады на адраджэнне вёскі было выдаткавана 3,2 трыльёна рублёў. Найбольшую колькасць грошай скіравалі на стварэнне канкурэнтаздольнай вытворчасці сельскагаспадарчых прадукцыі. У вобласці з'явіліся 23 малочнаватарныя фермы ёўрапейскага ўзроўню, дзе каровы даюць па 6—7 тысяч кілаграм малака ў год. У сельскія гаспадарствы прыйшоў больш за паўтэтысячы маладых спецыялістаў — выпускнікоў ВУНУ. Экспартуецца сельскагаспадарчая прадукцыя Магілёўшчыны ў 15 краін свету.

Аднак пакуль яшчэ не ўсё ўдаецца. Напрыклад, з бульбы: яе вырошчваюць сем гаспадарак, а ў адной — «Гіганце» Баб-

руйскага раёна — летась атрымалі ўраджайнасць больш чым 500 цэнтнераў з гектара. Але разам з тым на экспарт магілёўская бульба не ідзе, вырошчваюць караняплоды высокай якасці, якія, да таго ж, добра захоўваюцца, тут, на жаль, пакуль не навучыліся.

Асобным пунктам у рашэнне сесіі запісана заданне Камітэта па сельскай гаспадарцы аблвыканкама — адысці ад «дзедзінскага» спосабу даення ў вёдры, бо гэта негатыўна ўплывае на якасць прадукцыі.

Дыяспара Беларусы замежа прапануюць

Сёння за межамі нашай рэспублікі пражывае больш за 3,5 млн беларусаў, у месцах кампактнага пражывання дзейнічае каля 200 грамадскіх аб'яднанняў. У выставе «СМІ ў Беларусі», якая прайшла нядаўна ў Мінску, у чацвёрты раз бралі ўдзел СМІ беларускіх дыяспар. Сустрэчы і прадстаўнікоў з аичыннімі калегамі адбылася 4 мая пры садзейнічанні Камітэта па справах рэлігіі і нацыянальнасцяў і таварыства па сувязях з суайчыннікамі за мяжой «Радзіма».

Скончышы Брэсцкае медыцынскае вучылішча, Праскоўя вярнулася працаваць у родную вёску Альманы Столінскага раёна, дзе і сустрэла сваю другую палавіну — на размеркаванні прыехалі на працу ў Альманскую школу Уладзімір ПАЛУКОШКА. У гэтай звышчарадаснай сям'і шмат цікавых захапленняў. Уладзімір вельмі падабаецца, як лёгка Праскоўя стварае прыгожыя рэчы з залатай саломкі, вяжа макраме, тчэ дыяваны, вышывае. Інтэр'ер дома Палукошкі нагадвае музей народных промыслаў. Цяпер творчасць вясковай меідэстры ведаюць нават далёка за межамі раёна.

Самым першым героем Нацыянальнай кнігі рэкордаў можа стаць чалавек з... фантазіяй

(Заканчэнне. Пачатак на 5-й стар.) Але ў Лондан мы накіравалі ўжо іншую заяўку на Ганну Барысавіч — як самую старую ў свеце пацыентку, што ва ўзросце 117 гадоў перанесла аперацыю, звязаную са зоркам.

Увоены гэтага года чакаецца выхад чарговага выпуску Кнігі рэкордаў Расіі, краін СНД і Балты «Диво». Паводле слоў Аляксандра Калініна, шанцаў патрапіць на старонкі гэтага выдання ў беларускіх дасягненні і рэкорды значна больш. — Даслана, напрыклад, заяўка на самы старажытны існуючы гадзінніковы механізм на тэрыторыі СНД — куранты ў Гродне, — распавядае Аляксандр Фядотавіч. — З дзеючых механізмаў згадваюцца яшчэ куранты Мас-

Прэс-сакратар апарата Упаўнаважанага па справах рэлігіі і нацыянальнасцяў Міхаіл Рыбкоў адзначае, што беларускія дыяспары ў краінах свайго пражывання могуць стаць праваднікамі прайздывай інфармацыі аб жыцці Беларусі, садзейнічаць пацыярыэнці і умацаванню беларускай прысутнасці на суветнай інфармацыйнай прасторы.

Адно з важнейшых пытанняў, якое хвалюе сёння беларусаў за межамі — гэта распрацоўка праекта закона аб суайчынніках. Закон будзе рэгламентаваць адносіны беларускай дыяспары за мяжой з Беларуссю, як мацярынскай дзяржавай, ахопіць культурную, інфармацыйную, эканамічную і іншыя сферы. Паводле слоў Максіма Дубянка, старшыні аб'яднання «Радзіма», важна, каб у распрацоўцы закона актыўны ўдзел прынялі самі дыяспары. Садзейнічаць гэтаму будуць і МУС Беларусі, і Камітэт па справах рэлігіі і нацыянальнасцяў, і таварыства «Радзіма». Дарчы, укладзены інстытута двойнога грамадзянства праектам закона не прадугледжана.

Сялёта на базе «Радзімы» пры падтрымцы Міністэрства адукацыі Беларусі пройдзе семінар па павышэнню кваліфікацыі для настаўнікаў беларускай мовы і літаратуры замежа. У пытаннях развіцця і падтрымання беларускай мовы, упэўнены М. Дубянок, Беларускае павіна ўзяць на сабе клопат аб забеспячэнні замежных беларускамоўных школ, класаў і факультатываў падручнікамі, кнігамі, новымі метадычнымі матэрыяламі. На жаль, у гэтым накірунку сёння існую яшчэ пэўныя бюракратычныя цяганіна, міждзяржаўныя, мытныя перашкоды.

Тацяна ЛЯЎКОВІЧ.

ХТО КАЗКУ РОБІЦЬ ЯВАЙ...

(Заканчэнне. Пачатак на 5-й стар.) Зразумець, што гэта быць, прасцей, калі можах пазнаёміцца са сведкамі мінулых дзён — а гэта не толькі старыя будынкі, але і гістарычныя дакументы. Да тых, што захоўваюцца ў Цэнтральным навуковым архіве Нацыянальнай акадэміі навук, дракарнаца могуць не ўсе. Ён пачаў стварацца яшчэ пры Інстытуце беларускай культуры, праездзічы Акадэміі навук. Цяперашні дырэктар архіва Андрэй Шынкевіч распавядае, што тут захоўваюцца ўнікальныя копіі карт Полацка пачынаючы з 1569 года, дакументы, якія датычацца перапісу магільскіх паветаў, ёсць дакументы XVIII стагоддзя, якія цудам засталіся, па пазамінулым і мінулым стагоддзях. Ёсць багатыя дакументы па Заходняй Беларусі за 31—36 гады... Сёння архіў паўнаўняецца.

Прыходзяць сюды папрацаваць не толькі вучоныя, але і студэнты, прыязджаюць замежныя даследчыкі. Да шырокіх колаў усе цікавыя звесткі потым доходзяць праз кнігі, якія пішуць гісторыкі.

Але ёсць рэчы, якія трэба бачыць! У фондасховішчы Інстытута гісторыі шмат выкапняў, знаходка нават «з жалезнага веку», якія раскрываюць побыт першых насельнікуў нашай зямлі. У 50-я гады ў курганах былі знойдзены сякеры — мужчынскае пахаванне, засведчылі археолагі. Апрацоўка крэмію, з якога рабіўся наканечнік для сякера, была мужчынскай спра-

вай. Першыя шахцёры, сцяраджаюць вучоныя, з'явіліся яшчэ ў трыцім тысячгаддзі да нашай эры. Кераміка, наадварт, рабілася рукамі жанчын. Рэшткі керамікі з бронзавага веку захоўваюць адбіткі пальцаў жанчын. Нібыта пячаткі якаюў...

Зап'ячатаныя, схаваныя знаходкі трэба паказваць людзям — з гэтай думкай нарадзілася ідэя стварэння навукова-эксплацыйнай-музейнай археалагічнай залы пры інстытуце. Апошнім часам часта бывае так, што археалагічныя даследаванні трэба праводзіць падчас звычайнага будаўніцтва: гістарычнае месца сёння ці не ўся наша зямля? Вучоныя сцяраджаюць, што староўца кантраляваць усе працэсы, імкнуцца пры гэтым атрымаць максімум карысці для навукі.

— Заўсёды, калі плануецца нейкія будаўнічыя работы на гістарычных месцах, ці ідэ праекладка газараводаў, звартаюцца да археолагаў, каб мы далі заключэнне, што гэта не нанясе шкоду, — гаворыць **Вольга Ляўко**, загадчыца Цэнтра гісторыі даіндустрыяльнага грамадства, доктар гістарычных навук.

Напрыклад, у Бабруйску будуюцца Лядовы палац на тэрыторыі былой Бабруйскай крапасці. Расчышчаюцца тая частка крапасці, дзе стаялі ваенныя казармы. На пляцоўцы будзе сучаснае ўжо збудаванне — Лядовы палац, але адначасова адноўцца страчаная частка старажытнай бабруйскай крапасці, а тым жа самым бернардзінскім

манастыром на момант, калі была выкуплена зямля, магчыма, папярэднічалі з'яўленню манастыра, але пабудовы вельмі цікавыя. Архітэктары зьяраюць нашы знаходкі з інфармацыяй, якая ў іх маецца. Аднак нічога падобнага на старых планах, якія маюцца, няма. Ужо з улікам новых выяўленых канструкцый будзе праводзіцца карэктурка архітэктурных праектаў. У гэтым мяне пераконвалі ў Міністэрстве культуры...

У зносінах людзей і гісторыі часта бываюць пасрэднікі. Ад гэтага нікуды не падаецца. Заўсёды ёсць тое, што вырашае, што будзе на тым ці іншым месцы, я будзе выглядаць пасля аднаўлення той ці іншай старажытна будынак. Гэта дзяржаўныя асобы. Яны ў адказе за гэта перад дзяржавам, якую прадстаўляюць, і якая бярэ на сябе клопат за ўсю нашу дарэгу спадчыну. Гэта вельмі адказна. Таму што справа датычыцца сапраўды каштоўных рэчаў, якія можна захаваць, а можна пашкодзіць. Менавіта таму ёсць моманты, калі неабходна ўвага звонку. У тым ліку і гісторыкаў.

«Адказна» — значыць яшчэ і тое, што даводзіцца адказваць. Не толькі перад больш высокімі кіраўнікамі. Ёсць МЫ. Людзі, якія любяць сваю краіну, імкнучыся ведаць яе лепей з мінулыхчына да нашых дзён. Дзякуючы выдатнай працы нашых гісторыкаў простае «мы» ператвараецца ў горада «грамадскасць». І гэта адзін са значных вынікаў працы навукоў-

цаў. Сёння жыхароў Беларусі яднаюць веды, цікаўнасць і гістарычная свядомасць. Выраз «вава грамадскасці» любяць ужываць да месца ці не, ведаючы, у чым дакладна яго сэнс, але ён зусім не абстрактны, калі ўжываць... Грамадскасць — гэта жонкі з тых, хто з'яўляецца грамадзянінам нашай краіны, хто не аб'якаваў да працэсу, які ў ёй адбываюцца і хто думае аб тым, што будзе ўпрыгожваць яе з'яўра. Часам яе варта паслухаць таму, што яна ў нас даволі дасведчаная. А калі гэтае зьявіць у сістэме аховы помнікаў увогуле згубіць, то многія з іх будуць зруйнаваныя раней, чым да іх дракарнаца рука рэстаўратара. Наўрад ці гэта каму-небудзь трэба...

Аляксандр Груша, кандыдат гістарычных навук.

— Гісторыкі — стваральнікі паміці. Толькі пры належнай ацэнцы нашых помнікаў станавіцца зразумелая іх каштоўнасць. Сёння ўмовам аховы помнікаў з'яўляецца неманвіта наша даследчыцкая праца. Чым часцей мы будзем распавядаць аб іх, выступаць, гаварыць, тым больш будзе распаўсюджвацца зерне гістарычнай свядомасці, тым лепш будуць стаяцца да помнікаў грамадзяне нашай краіны, сачыць за тым, як з гэтым спраўляюцца спецыяльныя ўстановы, якія былі створаны. У нас даўго перад грамадствам мінства і мы павіны падыходзіць да іх прафесійна, кожны на сваім участку.

Ларыса ЦІМОШЫК.

ДОБРЫЯ ЛЮДЗІ КЛІМКОВІЧ І КВІТКІ

Маё дзяцінства праходзіла пад зоркамі кіно. Маё каляленне праводзіла 66,6 адсотка свайго вольнага часу ў кіназатрахах. Мы сталі ў вільных чэргах па квіткі, мы глядзелі любімыя фільмы па дзесяць разоў, мы аздаблялі свае гутаркі рэліквіямі кінагероў, мы жылі ў кінаказках пра Фантазма і Фрэды, які біў першы, Чынгачука і Лямандыа Джэ, які замест вясці п'е ліманад. Адна з самых даўгіх чэргаў, якую я выстаўяў па кінаквіткі, была чарга на фільм «Тры таўстуні», зроблены на рэвалюцыйнаму раману Юрыя Алеся. Напэўна, нам бы не халіла квіткоў, бо нахабні і старэйшы школьнікі сталіся ўлезці без чаргі. Але з намі стаяла Мая Клімковіч — маці майго аднакласніка Максіма. Дзякуючы ёй, мы пабачылі і гімнаста Тыбула, і ляльку Суок, каваля-збройніка Праспра і старога бланза Брызэка з доктарам Гаспарам. Сваю павагу да Май Клімковіч а захаваў надоўга дзякуючы менавіта тым цёмна-блакітным маленькім кінаквіткам.

Калі праз трыццаць пяць гадоў я пахваліўся, што маю запрашальнік на кінафестываль, а Максім Клімковіч папрасіў падарчык яму той запрашальны квіток, згадаліся Мая, чарга, «Тры таўстуні», і я з лёгкім сэрцам квіток аддаў.

Наталка МАСТАКА

ПЛАНТ І КАНІБАЛЫ

У часопісе «Хімія і жыццё» надрукавалі маленечкую нататку пра паўночнаамерыканскага даследчыка Філа Плянты, які шмат гадоў даследаваў канібалізм. Ён наведваў сотні месцаў, дзе, згодна з апісаннем, вяліся люджэрствы. І ні ў адным з тых страшных месцаў Плант не знайшоў нават слядоў рэальнага канібалізму, адно легенды і паданні. Але, як той казаву, калі зоркі запальваюцца, значыць, гэта некаму патрэбна. Каму і калі? Філ Плант знайшоў адказ на пытанні. Шлукаючы канібала, Плант адшукаў замоўцу і стваральніка гэтага жудаснага вобраза. Захопнік з палмагатымі стварыў канібала дзеля апраўдання сваіх каланіяльных войнаў. Захопнік казаву сваім вайскоўцам, што на зямлях, якія трэба заваяваць, жыюць люджэры, якіх трэба знішчыць дарэшту. Салдаты ішлі ў бой з вераю ў патрэбнасць і неабходнасць самых жорсткіх дзеянняў. Яны верылі, што яснае культуры і вызвалюць свет ад пацараў. Публікацыя работы Філа Плянты прайшла амаль незаўважна. Верыць у канібалаў больш выгодна, чымсці не верыць у іх; тым больш што прапагандысцкія машыны імперыяў вельмі магучыя. Пачынаючы ад рамана пра Робінсана Круза і сканчаючы сучаснымі публікацыямі, усе апісаньня канібалаў паходзілі з народаў, захопленых каланіялістамі. Так, у часопісе «Змена» апісаліся татары, якія пілі гарэлку і закусалі чалавечынай, а ў часопісе «Огонёк» шматкроць падрэспівалася, што растуць маньях Чакаціла захапляюцца вершамі Тараса Шаўчэнка і нарадзіўся ва Украіне, дзе падчас голаду людзі елі людзей. Мінешне, можна не звяртаць увагі на пралікі журналістаў, калі сам Мішэль Мантэнь, спасылаючыся на старажытных мыслароў, піша наступнае: «Хрысці і Зянон, занасвальнікі стайчэй школы, меркавалі, што няма нічога кепскага ў тым, каб любым спосабам выкарыстоўваць нашыя трупы, калі ў гэтым ёсць неабходнасць, і нават харчавалі імі; менавіта так і рабілі нашы працурныя, якія падчас аблогі горада Алезіі вырашылі змяжыць голад, выкліканы гэтай аблогой, і выкарысталі ў якасці харчовай целы старых, жанчын і ўсіх, хто не здатны насіць зброю». На такіх і да іх падобных перакананнях пачала выбудоўвацца вялікая французская імперыя. На падобных міфалагэмах будаваўся і нацысцкі рэйх. Салдаты вермахта не сумняваліся, што ў абложыні Ленінградзе змораныя голадам людзаблільчыны пачвары жаруць чалавечае мяса... Жыццяздольнасць міфаў і казак пра сінебародых людэаў ніхто не адменіць, дый і не варта гэтым займацца, іншая рэч, трэба быць удзячным Філу Плянту, які не толькі ўбачыў сувязь паміж канібалізмам і каланіяльнымі войнамі, але і пераканаўча абгрунтаваў свае назіранне.

Лейтман і люджэрства

Фрына Лейтман перажыла блакаду ў Ленінградзе. Фрына Львоўна вучылася ў Акадэміі мастацтваў у час ваіны. З тых часоў яна страшэнна баялася голаду і праймоў. Перад тым, які зайсці ў аўдэторыю, дзе яна чытала нам лекцыі па гісторыі мастацтваў, Лейтман прасіла праверыць, ці добра зачыненыя вокны. Часам і я прывяраў тыя вокны з фортакчамі. Запэўніўшы Фрыну ў поўнай адсутнасці скавышоў і скрызнякаў, я меў права задаць ёй пытанне. Удзячнасць за удзячнасць. І аднаго разу я наважыўся і спытаў: «Ці елі людзей людзі ў блакадным Піцеры?» Фрына Львоўна Лейтман скупсілася. Яна вельмі артыстычна куксіла свой блакітна-белы творы з базавымі вуснамі. «Не! Тое вам такое глупства сказаць? Хіба людзі ядуць людзей? Так, мы галадалі. Мы хадзілі па акадэміі, які цені. І ў нас на Новы год здарыўся жудасны выпадак. Адзін студэнт з жывапліснага аддзялення выпіў тэянічны чай. Такі алей напіваў і металічныя спікі. Апускалі ў яго кноў. Запальвалі. Гэта ў нас было замест свечак. Мы сядзелі за сталом, а потым пайшлі танцаваць, а наш прыгожы студэнт выпіў машыны алей. Выпіў і памёр. Я не ведаю, што ў той алей дадавалі, але ён адрэзу памёр. Яна акадэмія гаравала. А вы кажаце «елі людзей»...» Мне было сорамна.

ЦЭСЛЕР І СУПЧЫК

На дзень нараджэння плакатыста Восы Цэслера збіраюцца чалавек з дзвесце. Яны з'яўляюцца ў лес, каля Мінскага мора і баляюць цэлы дзень. Грае ансамбль «Яблыкунская гарбата». Узбекі-кухары вараць плоў і суп з бараніаю. Нехта п'е самагон, хтосці — гарэлку, іншы — чырвонае сухое... Хто што хоча, той тое і пінае. Я хаджу па палыне з бутэлькай вады, раней я бадзяўся па гэтай жа палыне з пляшкаю гарэлки, а цяпер апсціў градуу да нуля. Канешне, мне сумнавата на нульвым градусе. Цэслер заўвагае мой нульвы сум, падыходзіць, абдымае і прапануе: «Можа, супчыку?» Ем гарача-гарачы суп, і на душы цяплее.

САПФО І РАДОК

Вялікія паэты застаюцца ў паззі па-рознаму. Нехта з пампезнымі одамі, хтосці з лірычнымі паэмамі, адны з герайчным эпсам, другія з жартуым чатырохрадкоўем, трэція з рэвалюцыйнымі маніфэстамі... А нехта, як Сапфо, застаецца за маленечкімі фрагментамі. Як бы я не хацеў застацца з адным радком, з адным адзіным радком, які сказала непараўнальна Сапфо: «Мне зусім не цяжка дракарнацца да неба».

Адам ГЛОБУС.

Хата, ля хаты ЛОТАЦЬ Пад ВОКНАМІ

Двор перад катэджам ці хатой заўсёды прыягвае да сябе ўвагу, бо можна сказаць: «Які двор, такі і гаспадар». Здаўна павялялася, што кветнік пры хаце гаспадыня мела, і як бы бедна ні жылося, але півоні, вяргіны ды лілей раслі. Але гаворка ў нас пойдзе не пра кветкі.

Сёння многія староўца зрабіць сваю сядзібу адметнай і часта ад кветак адмаўляюцца. Шырокую папулярнасць атрымалі газоны, на якіх узводзіцца альпійскія горкі ды капаючы вадаёмы, а нехта імкнецца ўсё аформіць у англійскім ці японскім стылі. Праўда, якая правіла, апошняя з'яўляецца прастай імітацыяй, бо любы стыль — гэта цэлая навука. А жаданне мець перад домам нейкую вечназялёную экзатычную расліну часта заканчваецца няўдачай ці дастаўляе шмат клопату.

Пэўная частка гаспадароў афармляе свае двары ў псеўда-народным стылі. Сярод кветак стаіць калаурот, з-пад куста выглядваюць гномы, а на сценах хаты вісяць кола ад вясня... На апошні элемент і хану зьяраюць увагу.

Ужо рэдка можна сустрэць павозку на драўляных колах — даўно перайшлі на гумавыя, і трэба прызнаць, што ездзіць

на іх зручней і лягчэй, але ж колішыя кола — гэта цэлая філасофія, якая цяпер стала экзотыкай.

Кола на сцяне — рэч даволі дэкарэтыўная, але ж ці там яму месца? Усё можа выглядаць больш эфектна і натуральна, калі тыя колы пакінуць на зямлі, і няхай які выконваюць адведзены ім ролю — будуць пры справе.

Мне ўдалося набыць два колы ад воза — купіў у знемага. Тыя дасталіся яму ад цесця. Скажу, што знайсці сёння колы яшчэ можна, але яны становяцца рэдкасцю, і калі некаму пасля гэтых радкоў захацэцца іх набыць, то паспяхайцеся.

Даўно хацелася паставіць на сваёй дачы гармату — старадаўнюю, на гэтых самых драўляных колах. Некалькі месяцаў турбот, бо ў гарматы, акрамя колаў, павіна быць і дула. І калі колы можна купіць гатовыя, то гарматы ствол неабходна было зрабіць. У працэсе работы нешта даводзілася ўдасканальваць і перапрацаваць. На паперы усё

І тут зноў даводзіцца зьяраюцца да асабістага вопыту. На сваім двары я пасадзіў ядловец і хоць гэта, у асноўным, хмызняк, адзін вырас вышэй чатырох метраў.

Вясной, калі ў агародзе яшчэ ніякіх кветак няма, а на балюце цвіце лотаць, то чаму б гэтыя кветачкі не пасадзіць пры хаце, каб яны радалі вока? «Лотаць — расліна балотная», — скажа хтосці. Расце і цвіце яна і пры доме, толькі добра паліваць трэба. Ці тая ж чарамша, якая занесена ў Чырвоную кнігу і якую зарбаронена прадаваць, добра адчувае сабе і пад яблыні.

На маю думку, экзотыку і прыгажосць трэба шукаць у сваёй прыродзе. Невялікі вадаёмчык побач з домам — аазіс для флоры і фаўны.

І размову на гэту тэму можна працягваць.

быццам бы добра, а ў метале не стыкуецца. Неабходна памятаць і пра памеры розных дэталюў. Калі дула зрабіць даўгаватым, то гармата згубіць гарманічнасць і увогуле ўвесь час будзе думаць «рыць» зямлю.

Гэтая гармата, вядома ж, мучыла. Галоўнае, што гарматы для Беларусі спрадэку не былі чужымі, невадымомі рэчамі. За многія вякі яны літаральна «куталі» нашу зямлю, а яшчэ стаялі пры замках, фортакцыях ці проста на ўзлеску.

Усё напісанае вышэй толькі для таго, каб не спашаліся ўсцягваць колы ад возоў на сцены дамоў, бо можна на іх паставіць дэкарэтыўную гармату, ці яшчэ што прыдумець. Чаму б дарагога гося не сустрэць «гарматным» салютам, хоць бы з петардаў?

А зараз крыху наконт экзотыкі. У Японію влікі нехтадаў зямлі, і не дзіўна, што ў іх такія насталі пача прыродзе. Шматвекавая традыцыя вырошчвання мініяцюрных дрэў стала там мастацтвам. Але навошта нам клопат японцаў? Хіба ў нас не хапае прасторы для сонцаў і дубоў?

І тут зноў даводзіцца зьяраюцца да асабістага вопыту. На сваім двары я пасадзіў ядловец і хоць гэта, у асноўным, хмызняк, адзін вырас вышэй чатырох метраў.

Вясной, калі ў агародзе яшчэ ніякіх кветак няма, а на балюце цвіце лотаць, то чаму б гэтыя кветачкі не пасадзіць пры хаце, каб яны радалі вока? «Лотаць — расліна балотная», — скажа хтосці. Расце і цвіце яна і пры доме, толькі добра паліваць трэба. Ці тая ж чарамша, якая занесена ў Чырвоную кнігу і якую зарбаронена прадаваць, добра адчувае сабе і пад яблыні.

На маю думку, экзотыку і прыгажосць трэба шукаць у сваёй прыродзе. Невялікі вадаёмчык побач з домам — аазіс для флоры і фаўны.

І размову на гэту тэму можна працягваць.

Хто спявае ў пераходах?..

Можна спяваць, ідучы па вуліцы. Можна спяваць са сцэны. Можна ў пераходзе. А як спяваць і з якой мэтай — гэта ўжо асобная размова.

Вадзіма (назвам яго так) я сустрэла на праспекце Пераможаўцаў, у пераходзе да гасцініцы «Юбілейная». Пачула яго голас — і заслухалася. Хлопец з доўгімі курчавымі валасамі спяваў «Купалінку», падтыраваючы сабе на гітары. Я спынілася, выцігнула грошы, але не знайшла, куды іх пакласці.

Стаяла ў разгубленасці, калі юнак скончыў спяваць і прытуліў гітару да сябе.

— Не, не трэба грошай, — усміхнуўся ён.

Гэта вельмі здзівіла, я пазнаёмілася са спеваком, пазнаёмілася.

— Ці даўно ты «тулешся» па пераходах?

— Гэта нельга назваць тулякцем. Паслухай, якая тупа акустыка, — і Вадзім спачатку ціха, а потым усё гучней прыягнуў адзін доўгі гук «а». Акустыка і сапраўды аказалася цудоўнай. Яго голас разліўся па пераходзе, і я патанула ў гэтых гуках. — Я прыходжу сюды спяваць для сябе. Гэта і голас «воля», і практыка.

— Ты не бярэш грошай за спевы? Чаму?

— Для мяне гэта не праца. Я не зарабляю спяваючы на жыццё. Мастацтва нельга прадаваць. Але калі ёсць талент — навошта яго хаваць? М'яне ва ўніверсітэце называлі «хатнім Баскавічам». Але, шыра кажучы, не падабаецца мне гэта. Навошта параўноўваць? Так, крыху спяваю, песні пішу, але гэта не тое, чым я хацеў бы займацца ў жыцці.

Вадзім расказаў, што ён вучыцца ў педуніверсітэце імя Максіма Танка. Першы раз у жыцці я сустрэла юнака, які шыра хоча стаць настаўнікам. Дэвіз Вадзіма — не патрабаваць ад людзей таго,

чаго сам не паспрабаваў. А мэта — не стаць здранічка: самому сабе, радзіме, бліжнім...

— Ці часта ты туд спяваеш?

— Зрэдку. Мне больш падабаўся пераход з плошчы Незалежнасці да Галоўпаштамта. Але яго закрылі на рамонт... Напэўна, не будзе ўжо такой акустыкі, як раней. Там было больш зручна: ідуць і заняткаў на працу і, калі ёсць колы вольных хвілін, раскалю гітару, паспяваю — настрой унімаецца, жаданне працаваць з'явіцца. А сюды прыходжу, таму што жыць не далёка. Часу няма прыходзіць часта — заняты і праца...

Але ў Беларусі такі адпачынак — ці заробак, які для каго — не распаўсюджаны. Ёсць некалькі гуртоў ці проста адзіночак, якія прыходзяць час ад часу ў адзін і той жа пераход, але таіх нямамат. Вось у Еўропе — справа іншая. Там гэта на кожны кроку...

Я пайшла, а голас Вадзіма працягваў гучаць з пераходаў...

Праз некалькі дзён я зноў апынулася ў тым жа пераходзе. Здалёк пачула музыку і ўзрадавалася — паслухаю колыкі прыгожых песен! Але расчараванне было блючым. Кампанія не вельмі цвярозых юнакоў крычала нешта з рускага року. Я паспрабавала паразмаўляць са «спевакамі», але гэта было складана. Яны груба адказвалі, сварыліся... Калі я ўжо збіралася пайсці, хлопцы запатрабавалі грошы за той час, што яны, размаўляючы са мной, «не працавалі».

Яны такія розныя — тыя, што спяваюць у пераходах... Але час ад часу сярод урбаністычных гукаў горада прыемна паслухаць добрую «жывую» музыку.

Анастасія КАРАЦЕВА.

Сын зямлі Анталогія беларускай песні

Музыка Ігара Лучанка Верш Анатоля Вялогіна. Includes musical notation and lyrics for the song 'Сын зямлі'.

Патрыяты

Гандаль людзьмі

ПАЛЯЎНІЧЫЯ НА «ПАПЯЛУШАК»

Сталі вядомы некаторыя падрабязнасці «гучнай» крымінальнай справы, якая была ўзбуджана па фактах самага масавага вывазу беларускіх дзяўчат за мяжу з мэтай сэксуальнай эксплуатацыі.

Паводле слоў намесніка начальніка Галоўнага ўпраўлення папярэдняга расследавання МУС краіны Сяргея Мігалеці, больш за 7 гадоў таму некалькі беларускіх жанчын, у тым ліку супрацоўніца забавляльных устаноў, вырашылі перакваліфікавацца ў «добрых феяў». Па замове іншаземных сутэнэраў яны пачалі займацца вярбоўкай беларускіх прыгажунь для аказання інтымных паслуг багатым кліентам. А паколькі Беларусь — край найпрыгажэйшых у свеце дзяўчат, то неўзабаве попыт значна перавысіў прапановы. Прадпрыемствы «феі» самі ўжо не спраўляліся і вырашылі прыцягнуць да «сэксбізнесу» некаторыя мадэльныя агенствы. Салідныя ўстановы такога кшталту спакушаць не спрабавалі, бо ведалі, што там клопацца аб сваёй рэпутацыі. А вось малавядомыя прадстаўнікі мадэльнага бізнесу пайшлі на супрацоўніцтва з гандлярамі людзьмі. Больш за тое, некаторыя агенствы неўзабаве амаль цалкам перамясціліся на рынак інтымных паслуг, захававшы, праўда, ранейшую шылдачку. Яна ім была патрэбна ў якасці прыманкі для дзяўчат, якія марылі стаць каралевамі подыуму. Потым злачынцы пачалі нават спецыяльна адчыняць мадэльныя агенствы менавіта для вярбоўкі прыгажунь і пастаўкі іх за мяжу ў якасці прастытак. Такім чынам на тэрыторыі Беларусі была створана цэлая злачынная арганізацыя, якая спецыялізавалася на пастаўках прыгожых дзяўчат для заможных кліентаў у краіны Еўропы, Блізкага Усходу і Паўднёвай Азіі. Адмет-

на, што філіі «мадэльна-бардэльнай устаноў» былі практычна ва ўсіх рэгіёнах краіны. У злачыннай арганізацыі былі дакладна размеркаваныя ролі: адно «падраздзяленне» займалася пошукам прыгажунь (звычайна праз рэкламныя аб'явы аб правадзенні кастынгаў), другое — афармляла дакументы на выезд за мяжу (як правіла, візы атрымлівалі на прыватных запрашэннях), супрацоўнікі трэцяга «аддзела» суправаджалі дзяўчат. Экспарт прыгажунь працягваўся больш за 5 гадоў. І хто ведае, магчыма, гандаль мадэлямі квітнеў бы і да гэтай часу, калі б паляўнічыя за «Папалюшак» не трапілі ў поле зроку супрацоўнікаў адмысловых падраздзяленняў МУС нашай краіны. Менавіта па аперацыйным матэрыялам барабітоў з гандлем людзьмі і была ўзбуджана крымінальная справа па фактах масавага вывазу беларусак за мяжу з мэтай сэксуальнай эксплуатацыі, а «экспарцеры» былі арыштаваныя. Следства, між іншым, доўжылася больш за год.

Самі ахвяры, а іх, паводле звестак следства, больш за 570 чалавек, у тым ліку 159 непаўналетніх і 2 дзяўчынкі, якім не споўнілася нават 14 гадоў, у міліцыю не звярталіся. Толькі калі пачаўся працэс, дзяўчаты пачалі выказваць прэтэнзіі «сутэнэрам». Ды і тое не ўсе. Ахвярамі гандляроў мадэлямі судом афіцыйна прызнаныя крыху больш за 230 прыгажунь. На думку Сяргея Мігалеці, многія дзяўчаты проста не хацелі пагалося. Хоць суд праходзіў за зачыненымі дзвя-

рама і ўся інфармацыя пра ўдзельніцка працэсу была і застаецца засакрэчанай. Не выключана, што некаторыя мадэлі былі «рабрынямі» па ўласным жаданні. Паводле звестак следства, прыкладна 130 дзяўчат неаднаразова выязджалі за мяжу на накіраванне «сэксуальна-мадэльных» агенстваў. Заможныя кліенты плацілі за ноч з беларускай прыгажуняй ад 1 тысячы да 10 тысяч долараў. Праўда, большую частку грошай забіралі сутэнэры.

Многія нашы суайчынніцы не прымалі такіх непрыстойных прапановы. Іншыя — пагадзіліся, наўна спадзеючыся, што нічога дрэннага з імі не здарыцца. Аднак «бардэльны рай», часам пераўтвараўся ў сапраўднае пекла: з некаторых дзяўчат кліенты здэкаваліся, жорстка збівалі. Час расплаты для гандляроў «жывым таварам» надшоў не так даўно. Як мы ўжо паведамілі, 10 удзельніцка гэтай злачыннай арганізацыі атрымалі ад 8 да 12 гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыяй маёмасці. Яшчэ адна завадатарка гэтай «сэксуальна-мадэльнага» бізнесу чакіае экстрадыцыі і як толькі яе даставяць у Беларусь, апынецца на лаве падсудных. Таксама, паводле слоў Сяргея Мігалеці, зараз у вышук знаходзяцца некалькі фігурантаў гэтай крымінальнай справы, у тым ліку дачка адной з кіруючых асобаў гэтай злачыннай арганізацыі, якая мела непасрэднае дачыненне да гандлю мадэлямі. Праваахоўныя органы Беларусі накіравалі матэрыялы справы і замежным колегам, якія павінны даць прававую ацэнку дзеянням тамтэйшых «партнёраў» беларускіх гандляроў «жывым таварам».

Мікола ДЗЯБЕЛА.

І ЗНОЎ — ЗАПАЛКІ, АГОНЬ, СМЕРЦЬ ДЗІЦЦЯІ

Не прайшло і тыдня пасля трагедыі ў Мастоках, дзе ў агні загінуў сямігадовы хлопчык, і вось зноў дзіцячых свавольства з запалкамі прыводзіць да непарайнай трагедыі. На гэты раз — у вёсцы Добавічы Іўеўскага раёна.

Дарослыя працавалі па гаспадарцы, а іх малыя калі гадзіны быў прадстаўлены сам сабе. Убачыўшы дым у верандзе, бацькі кінуліся ў дом. Але трапіць туды праз дзверы з-за моцнай задымленасці не ўдалося. Тады мужчына разбіў шкло ў акне пакоя, дзе было пакута дзіця, забраўся ўнутр, аднак агонь не дазволіў яму знайсці сына. Хлопчык дваццаць дзён

не дажыў да свайго другога дня нараджэння...

— Акружаны любоўю працавітых бацькоў у новым доме, ён яшчэ нават не паспеў даведацца аб існаванні вогненнай бяды, — гаворыць галоўны спецыяліст цэнтру прапаганды і навучання пры Гродзенскім абласным ўпраўленні МНС Раіса Масько. — Быць побач — аб гэтым прасіць нас дзеці і ад гэтай нярэдка запальчы іх жыццё. Трэба навучыць малых бацяцка агню і, канешне, зрабіць самае простае — прыбраць з іх ваучэй запалкі, каб не спалухалі да ўчынку, які можа стаць для іх апошнім.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

НАТАТКІ НА РОЗНЫЯ ВЫПАДКІ

Як спыніць і пакараць браканьераў?

За апошні час у пераліку інспекцый Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь адбылося шэраг змяненняў і дапаўненняў. Сёння мы друкуем удакладненыя нумары тэлефонаў «гарачых ліній»

Дзяржаўная інспекцыя аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь (8-017) 289-39-55

БРЭСКІЯ АБЛАСНАЯ (8-0162) 23-96-90

Бярозаўская мікрааённая (8-01643) 2-54-56
Ганцавіцкая -/-(8-01646) 2-22-42
Мікашэвіцкая -/-(8-1647) 3-64-61
Пінская -/-(8-01653) 2-30-12
Столінская -/-(8-01655) 5-25-40

ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ (8-0212) 26-85-88

Бягомльская мікрааённая (8-02157) 3-38-40
Браслаўская -/-(8-02153) 3-22-75
Верхнядзвінская -/-(8-02151) 5-73-13
Глыбоцкая -/-(8-02156) 2-86-70
Гарадоцкая -/-(8-02139) 4-02-10
Лепельская -/-(8-02132) 4-36-85
Новалукомльская -/-(8-02133) 3-66-99
Аршанская -/-(8-02162) 1-20-25
Палацкая -/-(8-02144) 3-43-27
Расонская -/-(8-02159) 2-11-24

ГОМЕЛЬСКАЯ АБЛАСНАЯ (8-0232) 74-71-62

Брагінская мікрааённая (8-02344) 2-21-58
Жлобінская -/-(8-02334) 5-34-46
Кармянская -/-(8-02337) 2-22-69
Лоеўская -/-(8-02347) 4-04-11
Ляскавіцкая -/-(8-02350) 5-34-75
Мазырская -/-(8-02351) 2-50-43

Светлагорская -/-(8-02342) 2-13-23

Тураўская -/-(8-02353) 7-53-05

ГРОДЗЕНСКАЯ АБЛАСНАЯ (8-0152) 52-13-38

Лідская мікрааённая (8-01561) 3-26-29
Мастоўская -/-(8-01515) 3-30-82
Наваградская -/-(8-029) 698-79-04
Слоніцкая -/-(8-01562) 2-48-64
Смаргонская -/-(8-01592) 3-26-74

МІНСКІЯ АБЛАСНАЯ (8-017) 229-53-58

Барысаўская мікрааённая (8-01777) 8-13-71
Вілейская -/-(8-01771) 3-52-26
Любанская -/-(8-01794) 5-42-52
Мядзельская -/-(8-01797) 5-07-40
Нясвіжская -/-(8-01770) 5-31-36
Салігорская -/-(8-01710) 2-21-56
Стаўбцоўская -/-(8-01717) 5-34-77
Асіповіцкая -/-(8-02235) 3-93-35

МАГІЛЁўСКАЯ АБЛАСНАЯ (8-0222) 31-09-86

Бярэзінская мікрааённая (8-01715) 5-54-91
Бабруйска -/-(8-0225) 58-57-47
Быхаўская -/-(8-02231) 5-52-58
Касцюковіцкая -/-(8-02240) 5-53-97
Міцкіслаўская -/-(8-02240) 5-07-21

Сваходныя пераходы. Віноўнікамі ахвярай могуць стаць як самі пешаходцы, так і вадзіцелі буянагабарытнага транспарту.

20 мая вельмі вялікая верагоднасць узнікнення аварыі, асабліва на нерухомаму скржыжаванні. Магчымы і лававыя сутыкненні, і наезды на нерухомыя пераходныя. Нывольным вадзіцелям трэба быць надзвычай уважлівым і перамяшчацца па жаданні на добра знаёмы маршрут.

Аўтакур'ёз

ГОРКАЕ ПАХМЕЛЛЕ

Усяго некалькі гадзін пабыта вадзіцелем балгарскага студэнтка. Пасля атрымання праваў яна разам з інструктарам завітала ў бар, каб адзначыць падзею. Выпіўшы некалькі шклянчак віна, дзяўчына вырашыла адвесці інструктара дадому і па дарозе была затрыманая паліцыяй. У выніку пакаранне нах пататка вадзіцеля і пасажыра: у дзяўчыну адабралі вадзіцельскае пасведчанне, а інструктара пазбавілі ліцэнзіі на права навування курсантаў аўташкол.

Аўтажарт

«Новы беларусы, убацьчыўшы, што яго вадзіцель нечым заклапочаны, пытаецца: — Якія праблемы? Я плачу табе 10 тысяч долараў у месяц, жывеш побач са мною ў шыкоўным катэджы, амаль кожны тыдзень на Канары разам ездзім адпачываць... Чаму такі сумны?»

— Ды вось я думаю, можа мне вадзіцеля наняць? — Ігар ГРЫШЫН.

Дапамога «дысцыплінаваным» будучым маці будзе павялічана

У 2006 годзе колькасць родаў павялічылася ў нашай краіне на 6,3 працэнта. Усяго на свет нарадзіліся больш за 97 тысяч немаўлят. У той жа час паказчык суданоснага родаў і колькасці абортў працягваў палляцца і склаў летас 1 да 0,5. Аб гэтым на прэс-канферэнцыі ў Нацыянальным прэс-цэнтры паведаміла галоўны педыятр Міністэрства аховы здароўя нашай краіны Наталія ГАЛЬКЕВІЧ.

Паводле слоў спецыяліста, акрамя абавязковых ультрагукавых даследаванняў, якія праходзяць усе цяжарныя жанчыны, штогод медыка-генетычнай службе нашай краіны ажыццяўляецца ад 35 да 40 тысяч медыка-генетычных консультацый, да 200 тысяч біяхімічных і малекулярна-даследаванняў, больш як 3 тысячы даследаванняў храмасом і дзясці і 3—3,5 тысячы інвазіўных працэдур для вызначэння храмасомнай паталогіі ў плода падчас цяжарнасці. Такі аб'ём высокатэхналагічных даследаванняў дазваляе кожнаму год устанавіць дыягназ спадчытнай паталогіі ў 600—700 цяжарных жанчын. У выпадку неадназначнага выніку паталогіі цяжарнасца са згоды жанчыны перарываецца. Гэта тактыка стрымлівае частату нараджэння дзясці са спадчытнай паталогіяй, на 10—15 працэнтаў змяншае дзясціну інваліднасць і на 3 працэнтаў — смяротнасць нованароджаных.

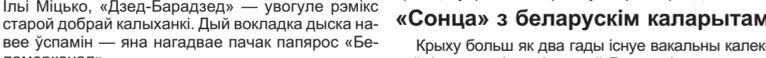
Дарчы, дзякуючы правадзенню антынімнічнай і ёднай прафілактыкі пачала зніжацца распаўсюджанасць сярод цяжарных жанчын жалезадефіцыйнай анеміі і захворванню шчытападобнай залозы, адпаведна павялічылася колькасць нармальнага родаў: у 2005 годзе яны складалі 27,5 працэнта, а ў 2006 годзе — ужо 30,5 працэнта.

Як паведаміла Наталія Галькевіч, у блэйжэйшы час плануецца павялічыць дапамогу будучым маці, якія стануць на ўлік у жаночую кансультацыю да 12 тыдняў цяжарнасці. Гэта зааховальная мера, якая дазваляе звесці да мінімуму колькасць праблемных цяжарнасцяў і нараджэнне хворых немаўлят. Новы памер дапамогі будзе складаць адзін бюджэт пражыткавага мінімуму. Аднак атрымаць матэрыяльную дапамогу змогуць толькі тыя жанчыны, якія не проста своечасова стануць на ўлік, але і будуць выконваць усе прадпісанні свайго ўрача. Справа ў тым, што першыя тры месяцы цяжарнасці — самыя адказныя, таму надзвычай важна ў гэты перыяд сачыць за здароўем будучай маці і фарміраваннем плода.

Сёння ў Беларусі праводзіцца рэарганізацыя акушэрска-гінекалагічнай службы. На базе дзясціх абласных радзільных дамоў і раённых балніц створаны і функцыянуюць 7 перынатальных цэнтраў трэцяга ўзроўню і 14 — другога ўзроўню для аказання спецыяліза-

Слухай сваё

Нягоднік, Дзед-Барадзед і студэнты з півам

Прыкладна так выглядае трэцяя частка трэж-ліста новага альбома гурта «Лепрыконсы» — «Без даты». Назва выбрана адмыслова, бо альбом пралёжаў на паліцы год, і многія з 14 песень слухачам ужо знаёмыя, больш за тое, любімыя.

Скажам, «Луц» — паспяховае дуэт з Карыінай «Нягоднік», «Любімы вобраз саліста гурта Ільі Міцко», «Дзед-Барадзед» — увогуле рэмікс старой добрай калыханкі. Дыйм вядома дыска нават успані — яна нагадвае пачак папярэс «Беламорканал»...

Як сцвярджаюць самі музыканты, альбом «выпакутаны лянотай і часам». За той час, пакуль пласцінкі рыхтавалася, удзельнікі гурта паспелі абзвесціся сям'ямі, з'явіліся ў «Лепрыконсы» і новыя персанажы — напрыклад, Аляксандр Ліпніцкі, чыя сястра Таццяна зараз раскручваюць у Расіі пад псеўданімам Б'янка. Затое нікуды не падаеўе акардэаніст Федзя Федарук разам з інструментам, ды і сам Ілья Міцко са сваім фірменным «пафігіронам» пачуццём гукію. Адапаведна, і песні на альбоме атрымаліся таям — сакавітыя, як смачныя яблыкі, ад якіх цяжка адарвацца, пакуль не з'ясі ўвесь кілаграм. Праўда, нічога падобнага да знакамітай «Халі-Галі» на пласцінцы няма, і гэта да лепшага — «Лепрыконсы», які ўжо творчы арганізм, выраслі з кароткіх штонкаў. А яшчэ пабудавалі сабе ўласную студыю гуказапісу SUPER8, дзе можна і рэпэціраваць да пасніння, і новую кампазіцыю ў 1001 варыянце запісаць, і проста адпачыць душой і целам...

Жывыя «Ледаколы»

Гурт «J:Морс» — бадай, адзін з самых папулярных на сёння беларускіх калектываў. Калі ўвогуле не самы. На іх канцэрты заўжды не хапае білетаў, а песні адразу кладацца на вуха і на памяць, так што «гучаць з кожнага прасу» — гэта практычна пра іх. Калі каму не давялося ніводнага разу трапіць на жывы канцэрт гурта, уплываць можна — канцэрты праект «Ледаколы live» з'явіўся ў продажы ў двух фарматах: на CD і DVD. Паводле ацэнкі спецыялістаў, гэта першы «канцэрtnік», зроблены беларускім гуртом у Беларусі і для беларусаў.

На кожным дыску — 15 кампазі-

адукацый. Проста ўдзельнікі калектыву першапачаткова былі арыентаваны на жывыя канцэрты, якіх толькі ў першы год існавання паспелі даць 30 сольных і 50 зборных. Зараз рытм зусім іншы — у месці даецца ад 10 да 20 канцэртаў, ды яшчэ ідуць заняты ў эстрадна-вакальнай студыі, дзе займаецца каля 150 чалавек. На базе студыі, дарчы, створаны жаночы ансамбль «Формула каханья», які падтрымлівае «Беларусаў» на гастролях.

Зараз у рэпертуары «Беларусаў», паводле слоў мастацкага кіраўніка калектыву Валерыя Шмата, каля 100 песень рознага накірунку, ад духоўных да народных, прывым спяваче арт-група, калі спатрэбіцца, можа на сямі розных мовах — рускай, беларускай, польскай, лацінскай, італьянскай, іўрыце, ідышы. Але ў альбом увайшлі толькі 14 кампазіцый, адабраных па прынцыпу разнастайнасці — усё, што можна прыгожа праспяваць мужчынскім шматгалоссе. Падобна да хору Тураўскага, але не зусім тое — большае эстраднасць музычнага накірунку і большае прырыстасць гучання (але гэта ўжо заўважаць толькі прафесіяналы). Зрабіць свае асабістыя высновы пра «Беларусаў», дарчы, можна і не слухаючы дыск — у май калектыву гастрольнае па Віцебскай вобласці, на чарзе — Брэсцкая.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

На Мінскім моры прайшлі рэспубліканскія спаборніцтвы па паруснаму спорту. Маргарыта ПАЛІВОДА займаецца ў Рэспубліканскім Цэнтры Алімпійскай падрыхтоўкі.

ШАШКІ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Мікалая ГРУШЭУСКАГА

«Пагода ў доме»-3

Трэці класіфікацыйны конкурс на прызы Свіслацкага прадпрыемства жылёва-камунальнага гаспадаркі (кіраўнік Канстанцін Міхайлавіч БАРЭЛЬ) і з'яўляецца першага ступені на шашках працягам заданнем № 10:

Рочаў, В. Гаўрыш, В. Талкачова, А. Агіевіч і І. Мацкевіч (3), Д. Камчыцкі, М. Падбярэзскі, К. Козел, Л. Вітошкін, С. Барадзюкін, В. Астрынскі, І. Буяк (1, 2 і 3).

Пабочную развязку ў заданні № 1 (1. сд4) яшчэ заўважылі А. Белы, С. Барадзюкін, Л. Вітошкін, К. Козел, М. Падбярэзскі і Д. Камчыцкі. Ім таксама налічана па аднаму дадатковаму ачку.

Васіль Грабенка даспаў сваю 100-клетачную мініяцюру з падобным заканчэннем нашага задання № 2:

БЕЛІЯ: 11, 24, 27, 30, 44, 47, 49 (7). ЧОРНЫЯ: 6, 13, 23, 33, 35, 38, 42 (7). У міжнародным конкурсе «Рэтра» 2005 года, які ладзіла Расійская федэрацыя шахаў і ў склад журы якога уваходзіў вядучы звязодчык рубрыкі «Шашкі», яна атрымала агульную ацэнку па зместу 58 ачкоў: 43, 9, 221, 4 (32/33А), 19, 35х, А(44/45) 19, 50х.

Тэрмін для адказаў традыцыйны — два тыдні. Накіроўвайце іх на адрас рэдакцыі газеты «Звязда»: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. Рубрыка «Шашкі».

Калектывы — арганізатар конкурсу — прысячае яго 90-гадовыя газеты «Звязда».

Рашэнні, заўвагі

Праверце, калі ласка, рашэнні змешчаныя раней пазіцыі. «ПАГОДА Ў ДОМЕ»-3: № 4 (М. Грушэўскі). 1. f3g2. ба3з. ае7 4. h4h4.

ПЕРШАЯ СПРОБА (В. Кардаш, сааўтар М. Грушэўскі). 1. fe2 2. e6f 3. f:d8 4. d:c1 ab4 5. са3х.

Рашылі: І. Астроўскі, В. Астрынскі, В. Грабенка і С. Гурьнінскі (Мінск), Аляксандра Камінская і А. Рочаў (Вілейка), І. Козел (В. Махнавічы Мазырскага раёна), І. Буяк (В. Бацяны Воранаўскага раёна), В. Голас (Любань), У. Аўласенка і С. Барадзюкін (Гродна), В. Краўчак і С. Нячаеў (Баранавічы), А. Перавознік і У. Сяляжынскі (Рагачоў), І. Працук і У. Пущкін (Паставы), Л. Вітошкін (Гомель), К. Козел (В. Ласосна Гродзенскага раёна), В. Талкачова (У. Уздзевічы Клімавіцкага раёна), А. Белы і М. Падбярэзскі (Наваполацк), У. Сямашка (Брэст), А.Т. Янчук і яго вучні Мікіта Кузьмін, Дзяніа Шаўчук, Дзяніс Сяманюк, Таццяна Трацюк, Павел Ліцкевіч, Надзея Ермаловіч, Валера Жук, Віктар Сяўругін, Даша Табальчыкі і Дзіма Машчук (Камянец), А. Булаўка (Новалукомль), А. Кіслы (Узда), А. Агіевіч (Кобрын), У. Бандарыч (В. Лугавая Слабада Мінскага раёна), І. Мацкевіч (Жодна), В. Белы (Калінкавічы), Д. Камчыцкі (Магілёў), А. і І. Ашыхімы і У. Ціханавіч (п/а Радаўка Нясвіжскага раёна), А. Шаўчэнка (Астравец) і інш.

Папярэднія заданні таксама выканалі (у дужках узаканы нумары). А. Белы (1 і 3), В. Грабенка і А. Камінская (2 і 3), В. Белы, А.

Вынаходлівае гульня

У наступнай пазіцыі, якую мы ўзялі з чэмпіянатаў рэспублікі па міжнародных шахах сярод жанчын (вышэйшая ліга), партыя завяршылася ўнічыю, але пры вынаходлівай гульні спернік:

БЕЛІЯ (С. Гарбачэнка): 26, 27, 31, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 43 (10). ЧОРНЫЯ (Д. Федаровіч): 3, 9, 11, 12, 13, 15, 17, 20, 23, 24 (10). 1. ... 13-18 2. 26-21 (па-каласна камбінацыя) 3. 38-32 3. 33-4 12-18 (а цяпер контркамбінацыя) 4. 4-6 23-28 5. 6:33 24-30 6. 35:24 20-49-.

А прызёрамі стаць міжнародныя гросмайстар Ірына Пашкевіч, кандыдат у майстры спорту юная Волга Федаровіч і вольныя міжнародны майстар Волга Садоўская. Усе — мічанкі.

Па рускіх шахах першынствавалі Дар'я Федаровіч, яе сястра-блізня Волга і яшчэ адна прадстаўніца сталіцы — Кацярына Шапава. Разгледзець эпізод з іх партыі:

БЕЛІЯ (М. Навіцкі): а3, b4, e1, e3, f2, g1, g5, h2 (8). ЧОРНЫЯ (К. Шапава): а7, b6, c5, d6, e5, f8, g7, h8 (8). Ход чорных. Тут яны зрабілі надзейны ход, прагражваючы выйграць простую белага, а тыя, са свайго боку, адказалі так, каб хоць і прыграць, але, як кажучы, з музыкам. Пераканайцеся ў гэтым самым. Таксама будзем рады вашым рашэнням.

РУП «Белспецконтракт» рэалізуе:

Автомобильную технику: ГАЗ, ЗИЛ, КРАЗ, «УРАЛ», КАМАЗ, МАЗ, УАЗ, ремкомплекты и запчасти к ним, прицепы и полуприцепы, дорожно-строительную технику, краёны башенные, электрокраны, спецтехнику: топливозаправщики, автоцистерны, маслозаправщики, авиационно-подвижные электроагрегаты, унифицированные компрессорные станции, кузовы-фургоны, кунги, прицепы-цистерны, погрузчики и самопогрузчики, ремонтные мастерские и станки, электродстанции и электроагрегаты, медицинскую технику и имущество, технику и имущество ветеринарного управления, технику и имущество продовольственного управления, технику и имущество СА вещевого управления, технику и имущество химического управления, приборы, лодки резиновые, палатки, парашюты и купола, связные и радиостанционные кабели, бочки, канистры, перекрывающие станции, ЖД-цистерны и многое другое — всего более 1000 наименований.

Полный перечень реализуемой техники/имущества будет опубликован в газете «Звязда» 23 мая.

Прайс-лист (полный перечень) можно посмотреть в Интернете по адресу: www.belspeckontrakt.com

ЗАВЕРЯЮ

Начальник управления по ценным бумагам Главного управления Министерства финансов Республики Беларусь по г. Минску В.Н. Омелянович

«10» мая 2007 г.

белагпропромбанк

т р а д и ц и и б у д у щ е г о

УТВЕРЖЕНО

Протокол Наблюдательного совета ОАО «Белагпропромбанк» «02» мая 2007 г., № 18

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об открытой продаже облигаций открытого акционерного общества «Белагпропромбанк» тринадцатого выпуска, обеспеченных обязательствами по возврату основной суммы долга и уплате процентов по предоставленным кредитам на строительство, реконструкцию или приобретение жилья под залог недвижимости

1. Наименование эмитента: открытое акционерное общество «Белагпропромбанк» (ОАО «Белагпропромбанк»), акция/акции/акции в доверительном управлении «Белагпропромбанк» (ААТ «Белагпропромбанк»).

2. Дата, номер государственной регистрации эмитента и наименование органа, его зарегистрировавшего. Открытое акционерное общество «Белагпропромбанк» (далее Банк) преобразовано из Белорусского республиканского банка Агропромбанк СССР учредительной конференцией 11 февраля 1991 г. и зарегистрировано Национальным банком Республики Беларусь 3 сентября 1991 г., регистрационный № 20. Устав Открытого акционерного общества «Белагпропромбанк» утвержден общим собранием акционеров 11 февраля 1991 г. (протокол № 1).

ОАО «Белагпропромбанк» в своей деятельности руководствуется Конституцией Республики Беларусь, Банковским кодексом Республики Беларусь, другими нормативными правовыми актами, действующими на территории Республики Беларусь, а также Уставом Банка.

Банк является универсальным, входит в единую банковскую систему Республики Беларусь и соблюдает государственную денежно-кредитную политику. С 1996 года Банк является агентом Правительства Республики Беларусь по обслуживанию государственных программ посредством выдачи кредитов на финансирование долгосрочных инвестиционных проектов и строительства жилья.

ОАО «Белагпропромбанк» осуществляет комплексное обслуживание предприятий, объединений и организаций агропромышленного комплекса республики, сельскохозяйственных арендаторов, крестьянских хозяйств, их объединений, союзов и ассоциаций, предприятий, объединений, учреждений других отраслей экономики, независимо от форм собственности, совместных предприятий, созданных на территории Республики Беларусь с участием иностранных инвестиций, профсоюзных и других общественных организаций, а также граждан, в соответствии с действующим законодательством.

3. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail). Местонахождение Банка: 220036, г. Минск, пр-т Жукова, 3. Телефон: (017) 228 52 06, факс (017) 228 53 01. Электронный адрес E-mail: info@belapbb.by

4. Основные виды и срок деятельности эмитента. Основной целью деятельности Банка является извлечение прибыли и ее распределение между акционерами Банка.

Банк осуществляет банковскую деятельность с целью развития производственных и товарно-денежных отношений в агропромышленном комплексе и экономике Республики Беларусь, а также содействия интеграционным процессам в сфере межгосударственных финансовых отношений.

Для достижения целей, определенных Уставом, ОАО «Белагпропромбанк» на основании полученного специального разрешения (лицензии) и в соответствии с правилами и в порядке, установленном Национальным банком Республики Беларусь, имеет право осуществлять следующие банковские операции:

- привлечение денежных средств физических и юридических лиц во вклады (депозиты);
- размещение привлеченных денежных средств от своего имени и за свой счет на условиях возвратности, платности и срочности;
- открытие и ведение банковских счетов физических и юридических лиц;
- открытие и ведение счетов в драгоценных металлах;
- осуществление расчетного и кассового обслуживания физических и юридических лиц, в том числе банков-корреспондентов;
- валютно-обменные операции;
- купля-продажа драгоценных металлов в случаях, предусмотренных законодательством Республики Беларусь;
- привлечение и размещение драгоценных металлов во вклады (депозиты);
- выдача банковских гарантий;
- доверительное управление денежными средствами по договору доверительного управления денежными средствами;
- инкассация наличных денежных средств, платежных инструкций, драгоценных металлов и иных ценностей;
- выпуск в обращение банковских пластиковых карточек;
- выдача ценных бумаг, подтверждающих привлечение денежных средств во вклады (депозиты) и размещение их на счета;
- финансирование под уступку денежного требования (факторинг);
- предоставление физических и юридическим лицам специальных помещений или находящихся в них сейфов для банковского хранения документов и ценностей (денежных средств, ценных бумаг, драгоценных металлов и драгоценных камней и др.);
- перевозка наличных денежных средств, платежных инструкций, драгоценных металлов и драгоценных камней и иных ценностей между банками и небанковскими кредитно-финансовыми организациями, их обособленными и структурными подразделениями, а также доставка таких ценностей клиентам банков и небанковских кредитно-финансовых организаций.

Банк вправе осуществлять в соответствии с законодательством Республики Беларусь:

- поручительство за третьих лиц, предусматривающее исполнение обязательств в денежной форме;
- доверительное управление драгоценными металлами;
- операции (сделки) с драгоценными металлами;
- лизинговую деятельность;
- консультационные и информационные услуги;
- выпуск (эмиссию), продажу, покупку ценных бумаг и иные операции с ценными бумагами;
- страховое посредничество;
- реализацию лотерей;
- гражданско-правовые сделки.

Банк осуществляет следующие виды деятельности на основании лицензий:

- а) Республиканского органа государственного управления рынком ценных бумаг на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам;
- б) Министерства внутренних дел Республики Беларусь по обеспечению безопасности юридических и физических лиц.
- в) Министерства по чрезвычайным ситуациям Республики Беларусь:

 - деятельность в области промышленной безопасности;
 - деятельность по обеспечению пожарной безопасности.

- г) Министерства архитектуры и строительства Республики Беларусь на право осуществления деятельности по проектированию и строительству зданий и сооружений I и II уровней ответственности и проведение инженерных изысканий для этих целей.
- д) Министерства связи Республики Беларусь на право осуществления деятельности в области связи.
- е) Государственного центра безопасности информации при Президенте Республики Беларусь на право осуществления деятельности по технической защите информации, в том числе криптографическими методами, включая применение электронной цифровой подписи.

Виды деятельности Банка в соответствии с Общегосударственным классификатором видов экономической деятельности Республики Беларусь (коды):

- 65121 Деятельность коммерческих банков;
- 65210 Финансовый лизинг;
- 67130 Прочая вспомогательная деятельность в сфере финансового посредничества;
- 67201 Страховое посредничество;
- 67209 Иная деятельность, связанная со страхованием и пенсионным обеспечением;
- 70110 Подготовка к продаже недвижимого имущества;
- 70120 Покупка и продажа собственного недвижимого имущества;
- 70200 Сдача внаем собственного недвижимого имущества.

Банк вправе осуществлять производственную деятельность только для собственных нужд. Срок деятельности ОАО «Белагпропромбанк» не ограничен.

5. Основные показатели финансово-хозяйственной деятельности ОАО «Белагпропромбанк» за отчетный год и квартал, предшествующие дате принятия решения о проведении открытой подписки (продажи) на ценные бумаги:

Показатели	По состоянию на:	
	01.01.2007	01.04.2007
Прибыль, млн. руб.	62472,3	8661,3
Рентабельность, %:		
- отношение прибыли к собственному капиталу	4,4	3,9
- отношение прибыли к средним активам	1,04	1,2

6. Объем эмиссии, количество и вид облигаций. Объем эмиссии облигаций составляет 6 000 000 000 (Шесть миллиардов) белорусских рублей. К открытой продаже предлагаются 600 (Шестьсот) процентных облигаций. Серия ОИ13, номера 000001 - 000600. Вид облигаций – процентные, именные, неконвертируемые. Форма выпуска облигаций – бездокументарные (в виде записей на счетах).

7. Номинальная стоимость облигации. Номинальная стоимость облигации – 10 000 000 (Десять миллионов) белорусских рублей.

8. Начальный срок открытой продажи облигаций. Дата начала выпуска облигаций «01» июня 2007 года.

9. Место и время проведения открытой продажи облигаций. Первичное размещение (продажа) облигаций производится филиалами, отделениями, а также ОПЕРУ центрального аппарата ОАО «Белагпропромбанк» после согласования с Национальным Банком Республики Беларусь выпуска облигаций, опубликования заверенной управлением по ценным бумагам Главного управления Министерства финансов Республики Беларусь по г. Минску Краткой информации об открытой продаже облигаций тринадцатого выпуска.

Размещение облигаций осуществляется в течение 2 (Двух) месяцев с 1 июня 2007 года по 31 июля 2007 года включительно, если больший срок не будет определен Правлением ОАО «Белагпропромбанк». Первичное размещение облигаций осуществляется путем открытой их продажи в течение рабочего времени филиалов, отделений, а также ОПЕРУ центрального аппарата ОАО «Белагпропромбанк» до момента полной реализации всего объема эмиссии облигаций.

Владельцами облигаций могут быть юридические лица и физические лица.

Юридические лица, изъявившие желание приобрести облигации, обязаны в оплату облигаций перечислить денежные средства в безналичном порядке с текущих (расчетных) счетов, физические лица – внести наличными либо перечислить в безналичном порядке в соответствии с договором купли-продажи облигаций.

10. Срок обращения облигаций. Срок обращения облигаций – 1 (Один) год с 1 июня 2007 года по 31 мая 2008 года включительно.

11. Срок и порядок погашения облигаций. Погашение облигаций производится 1 июня 2008 года на основании реестра владельцев облигаций. Реестр владельцев облигаций составляется на дату предшествующую пяти рабочим дням дате погашения облигаций. В случае, если дата погашения выпадает на нерабочий день, погашение осуществляется в первый рабочий день, следующий за нерабочим днем по цене равной номинальной стоимости. Проценты на сумму погашения в указанные нерабочие дни не начисляются и не выплачиваются. Досрочное погашение облигаций не производится.

При погашении облигаций владельцу – юридическому лицу выплачивается в безналичном порядке номинальная стоимость облигации, а также купонный доход за последний купонный период, физическим лицам – наличными денежными средствами либо в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

12. Условия и размер выплаты дохода по облигациям и порядок его определения. Выплата дохода по облигациям производится ежеквартально (1 раз в 3 месяца) в виде купонного дохода: за купонный период с 01.06.2007 по 31.08.2007—01.09.2007, за купонный период с 01.09.2007 по 30.11.2007 – 01.12.2007, за купонный период с 01.12.2007 по 29.02.2008 – 01.03.2008, за купонный период с 01.03.2008 по 31.05.2008—01.06.2008. В случае если, дата выплаты купонного дохода выпадает на нерабочий день, выплата купонного дохода осуществляется в первый рабочий день, следующий за нерабочим.

Выплата суммы купонного дохода производится на основании реестра владельцев облигаций путем перечисления в безналичном порядке суммы купонного дохода на счет владельцев облигаций в белорусских рублях, открытые в полномоченных банках Республики Беларусь. Реестр владельцев облигаций составляется на дату предшествующую пяти рабочим дням дате выплаты купонного дохода за соответствующий купонный период.

Начисление купонного дохода по облигациям осуществляется со дня первичного размещения соответствующей облигации по 31 мая 2008 года включительно.

Со дня истечения срока обращения облигаций купонный доход не начисляется.

Первый купонный доход по соответствующей облигации начисляется со дня ее продажи (первичного размещения) по день истечения купонного периода, в котором было произведено первичное размещение данной облигации.

Второй и последующие купонные доходы по облигации начисляются со дня начала очередного купонного периода по день истечения данного купонного периода. Дата окончания последнего купонного периода – 31 мая 2008 года.

Расчет купонного дохода производится путем его начисления на номинал облигации за купонный период по процентной ставке, равной 12 (Двенадцати) процентам годовых.

Расчет купонного дохода осуществляется по следующей формуле:

$$D_k = \frac{P \cdot H \cdot K}{365(366) \cdot 100}$$

где:

- Dk – величина купонного дохода;
- K – количество дней соответствующей части периода начисления купонного дохода;
- P – процентная ставка по купону (12%);
- H – номинальная стоимость облигации.

При начислении купонного дохода принимается точное количество дней в году (365 или 366 в високосном году).

Облигации предоставляют своим владельцам право на получение купонного дохода, а также номинальной стоимости облигаций при их погашении в денежных единицах, в которых выражена их номинальная стоимость. Купонный доход выплачивается только за полностью истекшие купонные периоды.

13. Условия отказа в продаже облигаций. В продаже облигаций юридическим и физическим лицам может быть отказано в случаях, предусмотренных законодательством Республики Беларусь.

14. Условия и порядок возврата средств инвесторам при запрете продажи облигаций. В случае отказа (запрета продажи) от тринадцатого выпуска облигаций банк возвращает владельцам облигаций денежные средства, полученные эмитентом на счет оплаты облигаций.

15. Место и время ознакомления с проспектом эмиссии облигаций. С более подробной информацией и проспектом эмиссии облигаций можно ознакомиться в филиалах, отделениях, а также ОПЕРУ центрального аппарата ОАО «Белагпропромбанк», в течение их рабочего времени.

Адреса филиалов банка и ОАО «Белагпропромбанк» и телефоны, по которым можно получить справку о продаже облигаций:

г. Брест, ул. Воровского, 11, тел.: (8-0162) 27-05-00, 27-05-54

г. Витебск, ул. Димитрова, 31, тел. (8-0212) 36-96-69

г. Гомель, ул. Интернациональная, 30, тел.: (8-0232) 70-03-06, 70-02-92

г. Гродно, ул. Советских Пограничников, 110, тел. (8-0152) 52-64-76

г. Могилев, пр-т Мира, 55, тел.: (8-0222) 22-13-83, 22-99-68

г. Минск, пр-т Победителей, 91, тел.: (8-017) 209-77-67, 209-77-69

г. Минск, ул. Ольшевского, 24, тел.: (8-017) 228-53-01, 228-57-19

г. Минск, пр-т Жукова, 3, тел.: (8-017) 218-56-21, 218-56-60, 218-58-35.

КОНТАКТ-ЦЕНТР БАНКА

Тел.: 8-8011-00-8011 (звонок бесплатный на территории РБ), (017) 218-57-77, 8-029-1-985-777 (Velcom), 8-025-9-185-777 (Бест), 8-029-8-885-777 (МТС).

Заместитель Председателя Правления ОАО «Белагпропромбанк» Г.А. Сысоев

Главный бухгалтер ОАО «Белагпропромбанк» М.А. Шаповалова

Сёння

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня	Месяц
Мінск	5.06	21.07	16.01	Маладік у 22.28.
Віцебск	4.50	21.02	16.12	Месяц у сузор'і Цяльца.
Магілёў	4.56	20.57	16.01	
Гомель	5.00	20.46	15.46	Імяніны
Гродна	5.23	21.21	15.58	Пр. Мікалая, Пятра, Цімафея.
Брэст	5.30	21.14	15.44	К. Андрэя, Венчыслава, Сымона.

Надвор'е на зяўтра

...у суседзях

ВАРШАВА	+17 – +19 °C	БЕЛ АРАШАВА	МАСКВА	+19 – +21 °C
ВІЛЬНЮС	+15 – +17 °C	БЕЛ ВІЛЬНЮС	РЫГА	+15 – +17 °C
КІЕЎ	+22 – +24 °C	БЕЛ КІЕЎ	С-ПЕЦЬЯРБУРГ	+14 – +16 °C

16 мая

1522 год — беларускі паэт-лірык Мікола Гусоўскі скончыў працу над стварэннем ліра-эпічнай паэмы «Песня пра збрура» (выдадзена ў Кракаве ў 1523 годзе).

1929 год — у Злучаных Штатах адбылося першае ўручэнне прэміі «Оскар».

«Мы, людзі, найніжэйшыя арганізмы ў заалогіі: працягваем рухацца і пасля таго, як страцім галаву». Васіль Ключэўскі (1841—1911), расійскі гісторык, акадэмік.

Дзве даты:

Цытата дня:

УСМІХНЁМСЯ!

Чэмпіянат свету па хакею. Каменатар:

— Вось ён, галявы момант! Ігрок нашай зборнай выходзіць адзін на адзін з канадскім ватарам. КІДОК! І зламаныя штанга падае! Яшчэ кідок, і ватар падае, страціўшы прытомнасць! Суддзя паказвае, што парушэння няма. Нядрэна паказвае сябе наш новы нападчыны Валуеў.

Аб'ява. Шукваю маладога чалавека прыемнага выгляду, высокага бляндзіна, які не курчыць, любіць жыццё, захапляецца спортам і падарожжамі. Учора ён сцягнуў у мяне сумку з грашмамі.

— Міша, скажы «мама»!
— Дай!
— А я кажу, скажы «мама»!
— Дай!
— Міша, я табе зараз так дам!!!
— МАМА!!!

Дайшы тэрміноў машыну за перавышэнне хуткасці. Адтуль літаральна вываліваецца невярозная дама. Выплывае на асфальт цукерку і кажа:

— Уяляеш, з лікёрам трапілася!

Жаночая логіка, жаночая логіка... Прыклад чыста мужчынскай.

— Табе напіць?
— Не, я за рульм.
— А чаго на машыне прыехаў?
Чаму дома не пакінуў?
— Спяшаўся, думаў без мяне пільна цягнуць.

Інфарм-укол

МАЦНЁШЫЯ ТРЭНІРОВАЊКІ — НИЖЭЙШАЯ ТРЫВОГА

Амерыканскія вучоныя ўстанавілі ўзаемасвязь паміж інтэнсіўнасцю нагрузак падчас трэніровак і самаадчуваннем.

Аказаецца, чым мацней напружваецца падчас фізікультурна-замінкі, тым больш спойкай і ўраўнаважана адчуваеш сябе пасля. Падчас 3-дзённага эксперыменту 24 жанчыны дзюэк уроставай груп (18—20 і 35—45 гадоў) штодня на 30 хвілін займаліся на беговай дарожцы з рознай інтэнсіўнасцю: у першы дзень гэта была лёгкая нагрузка, якая дазваляла падчас бегу чытаць, у другі — умераная (60 працэнтаў ад максімальнай), у трэці — высокая (80 працэнтаў). Было заўважана, што ўзровень трывожнасці зніжаўся кожны раз, але менавіта ў апошнім выпадку вынікі былі найбольш станоўчымі.

ДЫЕТА СПІРЯЕ ТРАЎМАМ

Некаторыя бегуны перакананыя, што чым яны лягчэйшыя, тым ніжэйшая нагрузка на ставы.

Аднак навука даследаванні, праведзеныя срод амерыканскіх жанчын, якія працягаюць у сярэднім па 48 км за тыдзень, далі нечаканы вынік. Высветлілася, што тыя, хто прытрымліваўся нізкакалорыснай дыеты, у паўтара раза частей атрымлівалі спартыўныя траўмы. Эксперты сцвярджаюць: нават невялікія абмежаванні ў ежы прыводзяць да значнай стомленасці і зніжваюць утрыманне ў арганізме «будуцняга матэрыялу», які выкарыстоўваецца для «рамонту» мышачнай тканкі, што і павялічвае рызыку траўмаў.

ФІТНЭС — БЕЗ ЛЮСТЭРКА

Навічак у фітнесе не варта займацца перад люстэркам, мяркуючы канадскія эксперты.

Праведзенае імі апытанне паказала, што жанчыны, якія падчас трэніровак сачылі за сваім адлюстраваннем, адчувалі сябе больш сквашанымі і пры гэтым хутчэй стамляліся, чым тыя, у каго не было такой магчымасці. Акрамя гэтага, пастанянае назіранне за сабой сур'ёзна спавала настрой і зніжала матывацыю. Прычым падобныя негатыўныя эфекты адзначалі нават тыя, хто не меў комплексаў адносна фігуры.

100 ГАДОЎ СКАЎЦКАМУ РУХУ

4 мая 2007 года Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь уварыло ў паштовае абарачэнне дзве маркі «100 гадоў скаўцкаму руху» з лагатыпам «EUROPA», падрыхтаваным выдавецкім цэнтрам «Марка» РУП «Белпошта».

У дзень выхаду марак у абарачэнне на Мінскім паштавым правозізілася спецыяльнае гашэнне на канверце «Першы дзень».

Эмблема Беларускай рэспубліканскай скаўцкай асацыяцыі.

Скаўцікі прамы вузел.

Гульня № 1 БАТЭ прайграў саперніку па фіналу Кубка Беларусі

У пятым туры чэмпіянату Беларусі па футболе лідар першынства, барыскаўскі БАТЭ, сустраўся ў гасцяў з брэсцкім «Дынама» і не змог выйграць — 1:2.

Гэта паражэнне стала першым для каманды Ігара Круціўшкі ў светлым турніры, прычым дзюеючы чэмпіёны і ўладальнікі леташняга Кубка Беларусі ўступілі сваім сапернікам па фіналу светлягана Кубка, які пройдзе 27 мая.

У ісе ж БАТЭ захоўвае за сабой верхні радок турнірнай табліцы (12 ачкоў). Пяты тур быў адметны галацёрамі золь-

насцамі нападчына «Гомеля» Рамана Васілюка: у матчы з магілёўскім «Дняпром» ён забіў тры галы (сустрэчна завяршылася з лікам 4:0) і зараз узначальвае спіс бамбардзіраў чэмпіянату з шасцю галамі. Свае першыя ачкі здабывў наваполацкі «Нафтан», дз яшчэ ў гульні з мінскім «Дынама» — 1:0. Вынікі іншых матчаў: «Віцебск» — «Нёман» (Гродна) — 0:0, «Тарпеда» (Жодзіна) — «Смаргонь» — 1:0, «Шахцёр» (Салігорск) — МТЗ-РІПА (Мінск) — 1:1, «Дарыда» (Ждановічы) — «Мінск» — 0:0.

Ірына ПРЫМАК.

ХАРЧОВАЯ КАНТРАБАНДА

Гродзенскія памежнікі затрымалі партыю выдліны агульнай вагой 150 кілаграмаў.

Паводле звестак Дзяржжамітэта пагранічных войскаў, мясныя вырабы спрабавалі незаконна увезці з Польшчы грамадзянін нашай краіны. Ванджана кантрабанду ён схавалі ў нішы для запаснога кола.

А вось украінскія кантрабандысты дзюеіначалі з большым нахабствам і размахам. На двух гродзавіках яны спрабавалі па палыхах дарожках увезці ў Беларусь 7 тон мясы і 4 тысячы бутэлек спіртных напояў. Кантрабандыстаў затрымалі пінскія памежнікі.

Мікола ДЗЯБЕЛА.